

AKCINĖ BENDROVĖ „ORLEN LIETUVA“

PATVIRTINTA
Kokybės, aplinkosaugos ir
saugos darbe direktoriaus

2021 m. gegužės 3 d.
įsakymu Nr. TV1(1.2-1)-250

DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA BDS-14 PAVOJINGI DARBAI ŠILUMINĖJE ELEKTRINĖJE

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

Instrukcijos paskirtis ir taikymas

1. Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijos BDS-14 Pavojingi darbai Šiluminėje elektrinėje (toliau – Instrukcija) paskirtis – nustatyti darbuotojų saugos ir sveikatos (toliau – DSS) reikalavimus, atliekant ugnies darbus, įrenginių išsandarinimo ir remonto darbus bei darbus uždaroje talpose (toliau kartu – pavojingi darbai) Akcinės bendrovės „ORLEN Lietuva“ (toliau – Bendrovė) Šiluminėje elektrinėje (toliau – ŠE).

2. Instrukcija griežtina Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2016 m. rugsėjo 13 d. įsakymu Nr. 1 - 246 patvirtintų „Saugos taisyklių eksploatuojant šilumos įrenginius“ (toliau – Taisyklės) III skyriaus „Darbų organizavimo šilumos įrenginiuose tvarka“ 34 punkto nuostatas dėl nurodymų ir pavedimų išdavimo tvarkos bei Taisyklių IV skyriaus II skirsnio „Darbai uždaroje erdmėse“ nuostatas, garantuojant geresnę darbuotojų saugą ir sveikatą darbe.

3. Instrukcija taikoma kiekvienam Bendrovės darbuotojui ir, kai tai numatyta tarp rangovo (toliau – Rangovas) ir Bendrovės sudarytoje rangos (paslaugų) sutartyje – Rangovo, darbuotojui, organizuojančiam, planuojančiam ir/ar atliekančiam pavojingus darbus ŠE.

4. Instrukcijos reikalavimai netaikomi:

4.1. Ugnies darbams, kurių atlikimo tvarka numatyta atitinkamose įrengimų eksploatavimo instrukcijose (pvz., katilų degiklių uždegimas ir pan.);

4.2. Elektroninės įrangos (kompiuterių, mobiliųjų telefonų, fotoaparatus ir pan.), motorinių transporto priemonių ir motorinių darbo priemonių (kompresorių, žoliapjovių ir pan.), neturinčių reikiamos apsaugos nuo sprogo, naudojimui potencialiai sprogoje aplinkoje. Reikalavimai šių priemonių naudojimui nustatyti Bendrovės DSS instrukcijoje BDS-10 „Darbo priemonių naudojimas potencialiai sprogoje aplinkoje“;

4.3. Jeigu kitos pavojingų darbų atlikimo sąlygos yra nurodytos Akte leidime statybos darbams vadovaujantis Bendrovės Rangovų saugos ir sveikatos instrukcijos BDS-40 skyriuje „Teritorijos perdavimas rangovui“ nustatytais reikalavimais.

4.4. Ši Instrukcija taikytina tiek, kiek ji neprieštaruja galiojantiems teisės aktams.

II. NUORODOS

5. Instrukcija parengta atsižvelgiant į šių aktualios redakcijos dokumentų nuostatas:

5.1. Bendrosios gaisrinės saugos taisyklės, patvirtintos Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus;

5.2. Lietuvos higienos norma HN 23:2011 „Cheminių medžiagų profesinio poveikio ribiniai dydžiai. Matavimo ir poveikio vertinimo bendrieji reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro;

- 5.3. Saugos taisyklės eksploatuojant šilumos įrenginius, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro;
- 5.4. PKN ORLEN S.A. standartas S1 Leidimai pavojingiems (taip pat ugnies) darbams;
- 5.5. PKN ORLEN S.A. standartas S3 Darbai uždaroje talpoje;
- 5.6. Bendrovės Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcija BDS-7 Ugnies darbai;
- 5.7. Bendrovės Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcija BDS-6/1 įrenginių išsandaravimo ir remonto darbai;
- 5.8. Bendrovės Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcija BDS-6/2 darbai uždaroje talpoje.

III. TERMINAI, APIBRĖŽTYS IR SANTRUMPOS

6. Šioje Instrukcijoje vartojami terminai ir apibrėžtys:

Angų stebėtojas – darbuotojas, esantis uždaroje talpos išorėje ir stebintis darbų atlikėjus bei vykdamas visas angų stebėtojo pareigas, numatytas šioje instrukcijoje.

Apatinė sprogo riba (arba – **ASR**) – degių medžiagų koncentracija ore, žemiau kurios sprogoji aplinka nesusiformuoja.

Asmeninės apsaugos priemonės (arba – **AAP**) – bet kurios priemonės, skirtos darbuotojui turėti ar dėvėti, siekiant apsaugoti jį nuo rizikos veiksnių, galinčių kelti grėsmę darbuotojo saugai ir sveikatai. Šioje instrukcijoje:

Būtinosis AAP – AAP, nurodytos saugos ir sveikatos ženkluose, įrengtuose priemonėse ir technologiniuose įrenginiuose teritorijas, pastatus ar kitus Bendrovės objektus (apsauginiai šalmai su dirželiu, apsauginiai akiniai, apsauginiai darbo rūbai, saugi darbo avalinė, klausos apsaugos priemonės, kvėpavimo takų apsaugos priemonės);

Specialiosios AAP – AAP, kurios parenkamos įvertinus įvykdytus įrenginio paruošiamuosius darbus ir planuojamą vykdyti darbų pavojingumą (saugos apraišai, gelbėjimo virvė, cheminėms medžiagoms atsparios AAP, filtruojamoji dujų kaukė, kvėpavimo aparatas su oro tiekimu ir kt.).

Atliekamų darbų rizikos vertinimo kortelė (toliau – **RV kortelė**) – Instrukcijos 2 priede nustatytos formos dokumentas, skirtas darbų vadovui įvertinti pavojus galinčius kelti darbų atlikimo metu ir numatyti priemones saugiam darbų atlikimui. Rangovas gali naudoti kitokios formos RV kortelę, jeigu jos forma suderina su Bendrovės Darbuotojų ir procesų saugos kontrolės skyriumi (toliau – DPSK skyrius).

Darbų koordinatorius – Bendrovės padalinio, inicijuojančio įrenginių pavojingus darbus darbuotojas (Bendrovės Įrengimų priežiūros ir remonto skyriaus, Investicijų skyriaus ar kitų Bendrovės padalinių darbuotojai).

Darbų prižiūrėtojas – padalinio, kuriame išduodamas nurodymas, darbuotojas (vyresnysis operatorius, įrenginių operatorius, budintis elektromonteris), kurį paskyrė išduodantis nurodymą asmuo.

Darbų vadovas – Rangovo vadovo raštu pavojingų darbų atlikimo organizavimui bei kontrolei paskirtas darbų atlikėjų vadovas arba ŠE viršininko potvarkiu paskirtas jam pavaldus Bendrovės darbuotojas. Kai darbų vadovu yra skiriamas Bendrovės darbuotojas, jis privalo vykdyti ir darbų koordinatoriaus pareigas.

Darbų vykdytojas – Rangovo vadovo raštu paskirtas darbuotojas, užtikrinantis pavojingų darbų atlikimo metu tinkamą nurodymą bei kituose teisės aktuose numatytų saugaus darbo reikalavimų vykdymą, aiškų ir išsamų darbų atlikėjų instruktavimą tiesiogiai darbo vietoje, jų aprūpinimą tvarkingais įrankiais bei kita įranga, reikalingomis naudoti būtinosiomis ir specialiosiomis AAP, priešgaisrinėmis bei kitomis apsaugos priemonėmis.

Darbų atlikėjai (brigados nariai) – Rangovo arba Bendrovės darbuotojai, atliekantys pavojingus darbus.

Darbo vieta – vieta, kurioje vykdomi įrenginių išsandaravimo, remonto, ugnies darbai ir/ar darbai uždaroje talpoje.

Įrenginys – bet kuris įrengimas, aparatas, vamzdynas ir pan., kuris kelia pavojų darbuotojų saugai ir sveikatai dėl jame sukauptos ar iš kitur tiekiamos pavojingos energijos.

Įrenginių išsandaravimo darbai – įrenginio išmontavimo/ardymo darbai (pvz., vamzdynų flanšų, talpos liukų atidarymas, sklendžių, ventilių, tarpinių nuėmimas, aklių statymas ir pan.), kurių

metu yra išsandarinama įrenginyje esanti uždara erdmė, kurioje buvo, yra ar gali būti įvairių temperatūrų, slėgių bei būsena medžiagos (pvz., naftos produktai, vanduo, garas ir pan.).

Pamainos vadovas (toliau – EPV) – asmuo, leidžiantis budintiems darbuotojams ruošti darbo vietą, teikiantis informaciją apie iš anksto įvykdytas operacijas, susijusias su įrenginių atjungimu.

Leidžiantysis – elektros ir šiluminės energijos gamybos įrenginio vyresnysis operatorius, cheminio vandens valymo įrenginio vyresnysis operatorius, elektros cecho šiluminės elektrinės operatyvinio baro pamainos viršininkas.

Įsipjovimas į įrenginį – ugnies darbų atlikimui paruošto vamzdyno, aparato ar indo prapjovimas dujiniu pjovikliu, kampiniu šlifuoekliu, gręžtuvu ir pan.

Nurodymą išduodantis asmuo – Bendrovės ar Rangovo darbuotojai, įtraukti į asmenų, turinčių teisę išduoti nurodymus ŠE sąrašą

Oro tyrimus atliekantis asmuo – specialiai apmokytas ir paskirtas atlikti oro mėginių tyrimus Mažeikių objektinės priešgaisrinės gelbėjimo valdybos (toliau – MOPGV) darbuotojas arba specialiai apmokytas ir ŠE viršininko potvarkiu paskirtas atlikti oro mėginių tyrimus ŠE padalinio darbuotojas.

Paskutinės minutės rizikos analizė (toliau – **PMR analizė**) – analizė atliekama prieš pradėdant pavojingus darbus, kurios tikslas išsiaiškinti, ar darbų atlikėjai suprato jiems pavestus atlikti darbus, žino darbų atlikimo metu galinčius kilti pavojus, taip pat, kad darbų atlikėjai turi visas reikiamas AAP ir kitas darbų atlikimui reikalingas priemones. PMR analizė yra RV kortelės dalis.

Patekimo į uždara talpą vieta – vieta, pro kurią darbuotojai patenka į uždaros talpos vidų, pvz., liukai, angos, durys ir kt., arba išeina iš jos.

Pavojingos energijos šaltinio izoliavimo iniciatorius – vadovaujantys ŠE darbuotojai, atsakingi už įrenginių izoliavimą energijos izoliavimo priemonėmis (toliau - EIP) nuo esančios ar galinčios atsirasti pavojingos energijos ir įtraukti į asmenų, turinčių teisę išduoti nurodymus sąrašą.

Pavojinga ugnies darbų teritorija – 11 (vienuolikos) metrų spinduliu aplink ugnies darbų vietą esanti teritorija.

Potencialiai sprogi aplinka – aplinka, kuri dėl aplinkos ir darbo sąlygų gali tapti sprogi.

Remonto darbai – išsandarinto įrenginio išmontavimo, plovimo, valymo, surinkimo darbai (pvz., šilumokaičių vamzdžių pluoštų išmontavimas, plovimas ar sumontavimas, talpos liukų uždarymas, sklendžių, ventilių pastatymas ir pan.) bei kiti darbai, kurių atlikimui reikalingos paruošiamosios priemonės, tačiau jie nėra priskirti prie įrenginių išsandarinimo, ugnies darbų ar darbų uždaroje talpose.

Ribinis dydis – cheminės medžiagos darbuotojo kvėpavimo erdvėje vidutinės koncentracijos, išmatuotos per standartizuotą tyrimo laikotarpį, didžiausias leistinas dydis. Ribiniai dydžiai pateikti Lietuvos higienos normoje HN 23:2011 [4.2].

Rizikos nustatymo matrica (toliau – **RN matrica**) – matrica, skirta įvertinti įrenginio ir/ar teritorijos paruošiamąsias priemones ugnies darbų atlikimui ir nustatyti likutinę riziką. Rizika priklausomai nuo jos pasireiškimo tikimybės ir galimo darbuotojo sveikatos pakenkimo sunkumo, pavojingų darbų atlikimo metu gali būti maža, vidutinė arba didelė (šios instrukcijos 3 priedas).

Sprogi aplinka – aplinkos sąlygomis susidaręs oro ir degių medžiagų, kurios yra dujų, garų, rūko arba dulkių pavidalo mišinys, ir kuriam užsiliepsnojus degimas išplinta visame nesudegusiame mišinyje.

Šilumos įrenginys – įrenginys, kuriame šilumos energija gaminama, kaupiama, redukuojama, tiekiama, skirstoma, vartojama, taip pat kuriame skystas kuras bei vanduo paruošiami šilumos gamybai ir vartojimui.

Elektros įrenginys – elektros tinklo (grandinės) elementas, keičiantis, reguliuojantis, matuojantis, kontroliuojantis elektrinius ir neelektrinius įvairių procesų, mašinų ir mechanizmų parametrus, taip pat gaminantis, perduodantis, skirstantis, keičiantis arba naudojantis elektros energiją.

Technologinis įrenginys – pastate ar atviroje teritorijoje ant statybinių laikančiųjų konstrukcijų ir pamatų pastatytų, sumontuotų ir sujungtų įrenginių, mechanizmų, mašinų, įtaisų, aparatų, prietaisų, indų, atskirtų ar sujungtų vamzdynais, visuma.

Ugnies darbai – darbai, susiję su atviros liepsnos naudojimu, kibirkščių išsiskyrimu bei kitais darbais, kurių metu yra pavojus kilti gaisrui ar sprogimui ir kurių metu atsiranda uždegimo šaltinis, galintis uždegti degias dujas, skysčius ar kietąsias medžiagas. Ugnies darbai, priklausomai nuo naudojamo uždegimo šaltinio, skirstomi į pirmos ir antros kategorijos ugnies darbus.

Pirmos kategorijos ugnies darbai – bet kurioje ŠE vietoje atliekami suvirinimo elektra ir dujomis, metalų pjovimo dujomis, mechaninio apdirbimo ir terminio apdorojimo darbai, darbai su lituojamąja lempa ir kiti darbai, kurių metu naudojama atvira ugnis, išsiskiria kibirkštys arba medžiagos įkaitinamos iki temperatūros, galinčios sukelti jų užsiliepsnojamą.

Antros kategorijos ugnies darbai – rankinių elektros prietaisų, įrankių ir šviestuvų bei kilnojamųjų šviestuvų (toliau – laikinieji elektros įrenginiai), nepritaikytų naudoti potencialiai sprogiroje aplinkoje, prijungimas ir naudojimas potencialiai sprogiroje aplinkoje (išskyrus nurodytus šios instrukcijos 4.2 punkte).

Pavojingų darbų nurodymas (toliau – **nurodymas**) – Instrukcijos 1 priede nustatytos formos dokumentas, suteikiantis teisę atlikti pavojingus darbus. Instrukcijos 10 priede pateikta nurodymo formos pildymo tvarka.

Ugnies darbų stebėtojas – darbuotojas, paskirtas stebėti gaisro atžvilgiu pavojingą ugnies darbų teritoriją bei esant reikalui turimomis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis gesinti kilusį gaisrą, atliekant ugnies darbus.

Uždara talpa – talpa ar erdvė, kurios dydis ir forma leidžia į ją patekti darbuotojams, tačiau dėl esamos ar esamų patekimo į uždara talpa vietos ar vietų dydžio ir formos neleidžia darbuotojui laisvai (nelendant, nešliaužiant ir pan.) į ją patekti ar iš jos išeiti ir ši erdvė neskirta joje būti nuolat. Uždaromis talpomis laikomos talpyklos, katilai, šuliniai, dviejų metrų ir gilesnės iškasos ir kt.

IV. DARBUOTOJŲ PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖS

7. Pavojingos energijos šaltinio izoliavimo iniciatorius privalo organizuoti įrenginio izoliavimą energijos izoliavimo priemonėmis nuo esančios ar galinčios atsirasti pavojingos energijos vadovaujantis Bendrovės DSS instrukcija BDS-29 Įrenginių izoliavimas ir Instrukcijoje nustatyta tvarka organizuoti įrenginio paruošimą pavojingų darbų atlikimui.

8. Nurodymą išduodantis asmuo privalo:

8.1. Instrukcijoje nustatyta tvarka išduoti arba pratęsti nurodymą tik tais atvejais, kai dėl nurodymo išdavimo/pratęsimo į jį tiesiogiai kreipiasi paskirtas darbų koordinatorius;

8.2. Nustatyti galimybę saugiai atlikti pavojingus darbus, numatyti reikalingas saugos bei sveikatos darbe priemones, paskirti darbų vadovą, nustatyti pagal kelis nurodymus jis gali vykdyti savo funkcijas, esant poreikiui paskirti prižiūrėtoją.

8.3. Numatyti įrenginio ir/ar teritorijos paruošiamąsias priemones pažymint nurodymo 4 ir 5 dalyje, naudojant RN matricą nurodymo 9 dalyje numatyti darbų atlikimo metu taikomas saugos priemones, taip pat nurodymo 10 dalyje – reikalavimus darbų priežiūrai;

8.4. Organizuoti įrenginių ir teritorijos paruošimą pavojingų darbų atlikimui;

8.5. Įvertinti įrenginyje ir teritorijoje esančias ar likusias medžiagas ir nustatyti reikalingus atlikti darbo aplinkos oro tyrimus, mėginių paėmimo vietas ir jų atlikimo periodiškumą, informuoti leidžiantįjį apie mėginių paėmimo metu reikalingas naudoti AAP;

8.6. Suderinti atlikimo galimybę su padalinių, eksploatuojančių greta esančius šilumos ar elektros įrenginius, kuriuos, įskaitant ir juose dirbančius ir / ar esančius asmenis, gali neigiamai paveikti planuojami vykdyti pavojingi darbai, vadovais arba pamainų vyresniaisiais;

8.7. Įvertinti įrenginyje esančias ir likusias pavojingas chemines medžiagas ir, jeigu į darbo aplinką gali išsiskirti šių medžiagų garai ar dujos, numatyti nuolatinę darbo aplinkos kontrolę;

8.8. Užpildyti ir pasirašyti nurodymą vadovaujantis Instrukcijoje nurodyta nurodymo įforminimo tvarka.

9. Leidžiantysis privalo:

9.1. Tinkamai ir laiku paruošti darbo vietas kaip numatyta nurodyme, instruktuoti darbų prižiūrėtoją, darbų vadovą, darbų vykdytoją.

9.2. Prieš leisdamas dirbti įsitikinti, kad įrenginys yra tinkamai izoliuotas nuo visų rūšių pavojingos energijos šaltinių ir įvykdytos įrenginio ar teritorijos paruošiamosios priemonės pavojingų darbų atlikimui. Instruktudamas leidžiantysis nurodo, kokie remontuojamos schemos įrenginiai lieka karšti, taip pat yra pavojingi gaisro bei sprogiimo požiriu ir pan.;

9.3. Užregistruoti nurodymą padalinio Nurodymų ir pavedimų registravimo žurnale. Leidžiantysis dirbti pagal nurodymus jų išduoti negali;

9.4. Neleisti ruošti darbo vietos pagal netinkamai įformintą nurodymą (klaidingi įrašai, ištaisymai ir pan.) ir gražinti jį nurodymą išdavusiam asmeniui;

9.5. Prieš leisdamas dirbti patikrinti darbų vadovo atestavimo kortelę ir įsitikinti, kad nėra pasibaigęs jos galiojimo terminas ir darbų vadovas turi teisę vadovauti darbams ŠE (įrašas kortelėje – ŠE);

9.6. Pirminį leidimą vienu metu dirbti kelioms brigadoms duoti tik leidus savojo padalinio vadovui ir EPV apie tai įrašius į operatyvinį žurnalą.

9.7. Jeigu bus atliekamas įsipjovimas į įrenginį, kartu su darbų koordinatoriumi pažymėti įsipjovimo į įrenginį vietą/vietas žymekliu (žymeklio pavyzdys pateikiamas Instrukcijos 4 priede), kuriame įrašyti nurodymo registracijos numerį ir savo parašu patvirtinti, kad įrengimas paruoštas darbų atlikimui;

9.8. Prieš išduodamas įrenginio išsandarinimo darbų leidimą visas įrenginio išsandarinimo vietas pažymėti žymekliais (žymeklio pavyzdys pateikiamas Instrukcijos 5 priede) ir su šiomis vietomis supažindinti darbų vadovą;

9.9. Jei įrenginys izoliuotas EIP nuo visų esančių ar galinčių atsirasti pavojingos energijos šaltinių vadovaujantis Bendrovės Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcija BDS-29 „Įrenginių izoliavimas“ ir izoliavimo vietos pažymėtos atitinkamais žymekliais, plakatų, numatytų „Saugos taisyklėse eksploatuojant šilumos įrenginius“ uždėti nebūtina.

9.10. Jeigu šalia ugnies darbų atlikimo vietos yra įrengtos signalizavimo sistemos, informuoti MOPGV dispečerį (tel. 30 04) apie galimą jų suveikimą darbų atlikimo metu bei nurodyti kontaktinį asmenį, kuris suveikus signalizavimo sistemai, informuotų MOPGV dispečerį ar nėra realaus pavojaus;

9.11. Informuoti oro tyrimus atliekantį asmenį apie mėginių paėmimo metu reikalingas naudoti AAP bei organizuoti darbo aplinkos oro tyrimų atlikimą, pasirašyti nurodyme ir leisti pradėti darbus įsitikinęs, kad medžiagų koncentracijos aplinkos ore atitinka šioje instrukcijoje nustatytus dydžius, taip pat tik įsitikinęs, kad nurodymą yra pasirašę visi nurodymo formoje nurodyti atsakingi asmenys;

9.12. Kontroliuoti ar saugiai atliekami pavojingi darbai, jei nėra paskirtas darbų prižiūrėtojas.

9.13. Užtikrinti, kad įrenginio išsandarinimo darbų atlikimo metu nebūtų vykdomi ugnies ir kiti darbai, galintys kelti pavojų darbuotojams ir/ar atliekamiems išsandarinimo darbams;

9.14. Jeigu 10.4 punkte nustatyta tvarka darbai buvo sustabdyti, darbus leisti tęsti tik išsiaiškinus ir pašalinus nesaugių darbo sąlygų priežastis ir esant nurodyme nustatytoms sąlygoms;

9.15. Jeigu išduotas nurodymas yra pratęsiamas naujam terminui, tai įforminant abiejų nurodymo egzempliorių 12 dalyje, prieš pratęsiant nurodymą įsitikinti, kad darbų atlikimo vietoje nepasikeitė darbo sąlygos bei pratęsti nurodymą pasirašydamas abiejų nurodymo egzempliorių nurodymo pratęsimo dalyje;

9.16. Pasibaigus darbo dienai patikrinti darbo vietos sutvarkymą ir pasirašyti abiejų nurodymo egzempliorių dalyje „Darbo vieta sutvarkyta“. Jeigu buvo atliekami ugnies darbai, esant uždegimo ar gaisro rizikai organizuoti periodinį ugnies darbų vietos stebėjimą;

9.17. Užbaigus darbus pagal nurodymą pasirašyti dalyje „Darbai visiškai baigti“ ir, jeigu reikia, informuoti padalinių, eksploatuojančių greta esančius technologinius įrenginius, vadovus arba pamainų vyresnius apie pavojingų darbų pabaigą, organizuoti periodinį ugnies darbų vietos stebėjimą bei nuimti įsipjovimo ar išsandarinimo vietų žymeklius;

10. Darbų prižiūrėtojas privalo:

10.1. Kontroliuoti atliekamus pavojingus darbus bei prižiūrėti nekvalifikuotą personalą (statybininkus, valytojus ir pan.), jei jie gali priartėti iki pavojingai mažo atstumo prie veikiančių elektros ir šilumos įrenginių Prižiūrėtojais skiriami budintys darbuotojai.

10.2. Prieš pavojingų darbų pradžią kartu su darbų vadovu ir leidžiančiuoju patikrinti darbo vietą ir įsitikinti, kad visos paruošiamosios priemonės įvykdytos;

10.3. Susipažinti su nurodyme esančiais reikalavimais, saugos priemonėmis ir tai patvirtinti, pasirašydamas abiejų nurodymo egzempliorių 12 dalyje;

10.4. Sustabdyti darbus (paimant nurodymą), jei pavojingi darbai atliekami nesaugiai ar dėl pasikeitusių sąlygų tampa nesaugu tęsti jų atlikimą. Apie sustabdytus darbus informuoti leidžiantįjį, darbų vykdytoją ir darbų atlikėjus;

10.5. Jeigu nurodymą išdavęs asmuo leidimo 10 dalyje „Darbų priežiūra“ nurodė, kad pavojingų darbų atlikimo metu privalo dalyvauti atsakingi asmenys, darbų vadovas, prižiūrėtojas ar nurodymą išdavęs asmuo, gavę tokią informaciją iš leidžiančiojo, būti darbų atlikimo vietoje ir kontroliuoti saugų darbų atlikimą;

10.6. Kontroliuoti, kad darbų atlikėjai nepriartėtų prie veikiančių elektros ir šilumos įrenginių iki pavojingai mažo atstumo, saugiai prieitų iki darbo vietos;

10.7. Gavus iš darbų vadovo informaciją, organizuoti periodinių darbo aplinkos oro tyrimų atlikimą.

11. Darbų koordinatorius privalo:

11.1. Prieš darbų pradžią suderinti su darbų vadovu darbų atlikimo datą, laiką ir vietą, reikalingus atlikti darbus, jų apimtis ir atlikimo eigą, aptarti darbų atlikimo metu numatomų naudoti įrankių, įrangos ir/ar kitų darbo priemonių tinkamumą bei numatomas taikyti DSS priemones;

11.2. Informuoti nurodymą išduodantį asmenį apie nurodymo išdavimo/pratęsimo reikalingumą, nurodymas darbų atlikimo datą ir laiką, darbus atliksiantį Rangovą (kai darbus atlieka Rangovas), darbų atlikimo vietą (teritoriją arba įrenginio pavadinimą ir technologinį numerį) bei reikalingus atlikti pavojingus darbus;

11.3. Susipažinti su nurodymo reikalavimais, saugos priemonėmis ir tai patvirtinti, pasirašydamas abiejų nurodymo egzempliorių 12 dalyje;

11.4. Darbų atlikimo metu koordinuoti jų atlikimą;

11.5. Jeigu bus atliekamas įsipjovimas į įrenginį, prieš darbų pradžią kartu su leidžiančiuoju pažymėti įsipjovimo į įrenginį vietą/vietas nustatytos formos žymekliais, žymeklyje savo parašu patvirtinti, kad įsipjovimo vieta/vietos pažymėtos teisingai, su šiomis vietomis supažindinti darbų vadovą ir dalyvauti vykdant pirmąjį įsipjovimą į įrenginį;

11.6. Jeigu išduotas nurodymas yra pratęsiamas naujam terminui, įsitikinti ir patvirtinti, kad darbų atlikimo vietoje nepasikeitė atliekamų darbų pobūdis ir apimtys, pasirašydamas abiejų nurodymo egzempliorių atitinkamoje nurodymo pratęsimo dalyje.

12. Darbų vadovas privalo:

12.1. Prieš darbų pradžią susisiekti su darbų koordinatoriumi ir suderinti su juo darbų atlikimo datą, laiką ir vietą, reikalingus atlikti darbus, jų apimtis ir atlikimo eigą bei aptarti darbų atlikimo metu numatomų naudoti įrankių, įrangos ir/ar kitų darbo priemonių tinkamumą bei numatomas taikyti DSS priemones;

12.2. Paskirti darbų vykdytoją pagal patvirtintus sąrašus, nustatyti pakankamos kvalifikacijos brigados darbuotojų skaičių pagal darbų vykdytojo ir prižiūrėtinčiojo galimybes stebėti darbus. Darbuotojai turi būti apmokyti teikti pirmąją pagalbą nukentėjusiajam;

12.3. Jei nurodyme nurodyta, kad ugnies darbus privalo stebėti ugnies darbų stebėtojas, paskirti ugnies darbų stebėtoją. Darbų uždaroje talpoje priežiūrai paskirti angų stebėtoją. Tais atvejais, kai angų stebėtojas negali matyti visų į uždara talpą patenkančių darbuotojų ir / ar darbuotojai į uždara talpą patenka (išeina) per keletą angų, numatyti didesnę angų stebėtojų skaičių;

12.4. Gali sugretinti darbų vadovo ir darbų vykdytojo pareigas tuo atveju, kai pavojingiems darbams išduodamas tik vienas nurodymas;

12.5. Įvertinti darbų atlikimo metu galinčius kilti pavojus, numatyti priemones saugiam darbų atlikimui ir užpildyti RV kortelę. Kartu su darbų vykdytoju privalo priimti iš leidžiančiojo darbo vietą ir tikrinti nurodyme numatytą saugos priemonių vykdymą;

12.6. Užtikrinti, kad pavojingų darbų metu naudojama įranga, įtaisai bei įrankiai būtų tvarkingi, patikrinti ar išbandyti pagal Lietuvos Respublikoje galiojančius DSS norminių teisės aktų reikalavimus;

12.7. Instruktuoti darbų vykdytoją ir brigados narius supažindindamas juos su reikalingais atlikti pavojingais darbais, jų atlikimo eigą, saugiais darbo metodais, darbo aplinkos oro mėginių tyrimų rezultatais, reikalingomis naudoti būtinosiomis ir specialiosiomis AAP, priešgaisrinėmis bei kitomis apsaugos priemonėmis jiems pasirašant abejuose nurodymo egzemplioriuose ir RV kortelėje;

12.8. Darbų atlikėjus ir angų/ugnies darbų stebėtojus sužymėti nurodymo dalyje „Su darbų turiniu, darbo sąlygomis ir saugos priemonėmis esu supažindintas“;

12.9. Atsižvelgiant į darbų atlikimo vietoje nustatytą rizikos lygį darbų atlikimo metu periodiškai arba nuolat kontroliuoti atliekamus darbus;

12.10. Aprūpinti darbo vietą dujų analizatoriumi sprogusių dujų koncentracijos kontrolei darbo aplinkos ore, jeigu tokia kontrolė nurodyta nurodyme;

12.11. Baigus darbus pagal išduotą nurodymą iki nurodymo galiojimo termino pabaigos organizuoti darbo vietos sutvarkymą, apie užbaigtus darbus informuoti įrenginio vyresnįjį operatorių (leidžiantįjį) arba darbų prižiūrėtoją bei patvirtinti darbo vietos sutvarkymą, pasirašydamas abiejų nurodymo egzempliorių skiltyje „Darbai visiškai baigti“.

13. Darbų vykdytojas privalo:

13.1. Prieš pavojingų darbų pradžią kartu su darbų vadovu ir leidžiančiuoju patikrinti darbo vietą ir įsitikinti, kad visos paruošiamosios priemonės įvykdytos. Jei kyla kokių nors neaiškumų ar abejonių juos išsiaiškinti su darbų vadovu ar nurodymą išdavusiu asmeniu;

13.2. Informuoti leidžiantįjį arba darbų prižiūrėtoją (jeigu jis paskirtas) apie nurodyme nurodytų ir darbus atliekančių darbų atlikėjų ir stebėtojų skaičių. Jeigu išduoto nurodymo galiojimo metu darbuotojų skaičius keičiasi – nurodyti naują darbuotojų skaičių;

13.3. Prieš pradėdant darbus atlikti PMR analizę ir įsitikinti, jog darbų visi darbų atlikėjai suprato, kad visos rizikos darbų atlikimo vietoje yra kontroliuojamos ir buvo imtasi reikiamų prevencinių priemonių saugiam darbų atlikimui;

13.4. Užtikrinti, kad darbų atlikėjai ir stebėtojai nepradėtų darbų, kol nėra išduotas nurodymas ir jie nėra instrukuoti bei pasirašę nurodyme ir RV kortelėje;

13.5. Prieš pavojingų darbų pradžią aptverti darbų teritoriją vadovaujantis Bendrovės Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcija BDS-20 „Aptvėrimai“;

13.6. Užtikrinti, kad nebūtų pradėti jokie įrenginį darbai, jei įsipjovimo vieta/vietos nėra pažymėtos nustatytos formos žymekliais ir ugnies darbų atlikimo vietoje nėra darbų koordinatoriaus;

13.7. Aprūpinti darbo vietą nurodyme nurodytomis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis;

13.8. Darbų atlikimo metu nurodyme nurodytu periodiškumu informuoti leidžiantįjį arba darbų prižiūrėtoją (jeigu jis paskirtas), kad būtų organizuotas darbo aplinkos oro tyrimų atlikimas ir, jeigu darbai nebuvo vykdomi ilgiau kaip 30 minučių, užtikrinti, kad darbai nebūtų pradėti iki nebus atlikti darbo aplinkos oro tyrimai bei įsitikinta, kad sąlygos nepasikeitė;

13.9. Užtikrinti, kad darbų atlikėjai laikytųsi nurodyme, kortelėje bei kitose Bendrovės DSS instrukcijose nurodytų reikalavimų, pavojingų darbų atlikimo metu taikytų saugius darbo metodus, naudotųsi būtinosiomis ir specialiosiomis AAP, priešgaisrinėmis bei kitomis apsaugos priemonėmis;

13.10. Pavojingų darbų atlikimo metu nuolat būti darbo vietoje. Esant būtinybei pasišalinti, darbai turi būti sustabdomi, darbų atlikėjai išvedami į saugią zoną;

13.11. Tiesiogiai nedirbti darbų, jeigu vykdant pavojingus darbus reikia nepertraukiamai stebėti darbų atlikėjus;

13.12. Leisti atskiriems darbų atlikėjams laikinai pasišalinti iš darbo vietos, bet negali išvesti brigados iš darbo vietos, kol jie negrįš ar nebus nustatyta jų buvimo vieta;

13.13. Jei atliekant ugnies darbus išsiskiria ar gali išsiskirti kibirkštys, imtis priemonių (naudoti nedegius užtiesalus, metalinius skydus ar kitas priemones), užkertančių kelią kibirkščių kritimui ant žmonių, įrengimų, elektros kabelių ir kt.;

13.14. Užtikrinti, kad išduotas nurodymas ir RV kortelė nuolat būtų laikomi pavojingų darbų atlikimo vietoje;

13.15. Užtikrinti, kad darbo vieta būtų nuolat tvarkinga, t. y. pašalintos atliekos, nereikalingi daiktai, reikalingos medžiagos laikomos tvarkingai sudėtos ir pan.;

13.16. Jeigu išduotas nurodymas yra pratęsiamas naujam terminui, įsitikinti, kad nepasikeitė atliekamų darbų pobūdis ir apimtys, instrukuoti naujai paskirtus darbuotojus bei pasirašyti abiejų nurodymo egzempliorių atitinkamoje nurodymo pratęsimo dalyje;

13.17. Baigus darbus pagal išduotą nurodymą organizuoti darbo vietos sutvarkymą, apie užbaigtus darbus informuoti leidžiantįjį arba darbų prižiūrėtoją bei patvirtinti darbo vietos sutvarkymą, pasirašydamas abiejų nurodymo egzempliorių skiltyje „Darbai visiškai baigti“.

14. Darbų atlikėjai privalo:

14.1. Darbus pradėti tik susipažinę su darbo vietoje galinčiais kilti pavojais, turėdami visas reikalingas naudoti būtinąsias ir nurodyme bei RV kortelėje nurodytas specialiąsias AAP bei kolektyvines apsaugos priemones (nedegų užtiesalą, signalinę aptvėrimo juostą ir kt.), išklause darbu vadovo ir darbų vykdytojo instruktažą, teigiamai atsakę į PMR analizės klausimus bei įsitikinę, kad buvo imtasi reikiamų saugos priemonių ir visi pavojai yra kontroliuojami (pasirašydami antrajame nurodymo egzemplioriuje ir RV kortelėje);

14.2. Dirbti tik nurodyme nurodytus pavojingus darbus ir laikytis nurodyme, RV kortelėje bei taikomose Bendrovės DSS instrukcijose nustatytų reikalavimų;

14.3. Nevykdyti pavojingų darbų, kai darbo vietoje nėra darbų vykdytojo, taip pat prižiūrėtojo ar stebėtojo (jei jie paskirti);

14.4. Darbo vietoje nuolat palaikyti tvarką, t. y. šalinti nereikalingus daiktus, tvarkingai sudėti / sandėliuoti pavojingiems darbams reikalingas medžiagas ir kt.;

14.5. Pertraukų metu atjungti elektrinius įrankius ir kitą įrangą nuo maitinimo šaltinių, užsukti dujų balionus, apžiūrėti pavojingą ugnies darbų teritoriją ir įsitikinti, kad nėra likusių smilkstančių medžiagų, o darbus užbaigus, sutvarkyti darbo vietą, išvežti darbo metu naudotą įrangą, medžiagas, atliekas ir kt.;

14.6. Nevykdyti įrenginio išsandarinimo darbų, jei įrenginio išsandarinimo vietos nepažymėtos žymekliais;

14.7. Nevykdyti įrenginio ugnies darbų, jei įsipjovimo į įrenginį vietos nepažymėtos žymekliais;

14.8. Darbų atlikimo metu suveikus dujų analizatoriui naudoti nurodyme numatytas kvėpavimo takų apsaugos priemones;

14.9. Darbų uždaroje talpoje atlikimo metu vykdytojo nurodytais būdais, priemonėmis bei dažnumu palaikyti ryšį su angų stebėtoju;

14.10. Kiek įmanoma greičiau išeiti iš uždaros talpos angų stebėtojui įsakius evakuotis, pastebėjus pavojingos situacijos ženklus ar simptomus, draudžiamas dirbti sąlygas arba suveikus avarinei signalizacijai;

14.11. Jei uždaroje talpoje dirbantį darbuotoją turi pakeisti kitas darbų atlikėjas, darbų perdavimą atlikti uždaros talpos išorėje.

15. Darbų stebėtojai privalo:

15.1. Pavojingų darbų atlikimo metu privalo nuolat būti darbų atlikimo vietoje ir stebėti vykdomus darbus;

15.2. Būti kiek įmanoma arčiau (saugiu atstumu) prie užsidegimo pavojų keliančių vietų;

15.3. Prieš ugnies darbų pradžią vizualiai patikrinti, ar tvarkingos ir paruoštos pirminės gaisro gesinimo priemonės;

15.4. Gesintuvus bei kitas pirmines gaisro gesinimo priemones laikyti kuo arčiau savęs, kad kuo operatyviau būtų galima pradėti gesinti kilusį gaisrą;

15.5. Prižiūrėti, kad darbo vietoje nebūtų laikomos degios medžiagos;

15.6. Avariniais atvejais vykdyti veiksmus, nurodytus Instrukcijos 155, 156 ir 157 punkte;

15.7. Turėti skiriamuosius ženklus: signalinę liemenę ir garsinę priemonę (pvz., švilpuką) darbuotojų dėmesiui atkreipti.

15.8. Atliekant darbus uždaroje talpoje nuolat, kol darbų atlikėjai yra uždaroje talpoje, būti uždaros talpos išorėje (prie patekimo į uždarą talpą vietos ar tos vietos, iš kurios geriausiai galima stebėti darbų atlikėjus);

15.9. Skaičiuoti ir bet kuriuo momentu žinoti uždaroje talpoje esančių darbų atlikėjų skaičių bei pildyti darbų atlikėjų ir jų įėjimo į uždarą talpą / išėjimo iš jos laiko registravimo lapą (forma pateikta Instrukcijos 7 priede);

15.10. Palaikyti ryšį su darbų atlikėjais ir stebėti jų veiksmus;

15.11. Nurodyti darbų atlikėjams evakuotis iš uždaros talpos;

- 15.11.1. pastebėjus draudžiamas dirbti sąlygas (kitokias nei nurodytos leidime);
- 15.11.2. pastebėjus, kad darbų atlikėjo / atlikėjų elgesys pasikeitė (silpnumo požymiai, bandymai nusiimti dujokaukę ir pan.);
- 15.11.3. pastebėjus, kad padėtis uždaroje talpos išorėje gali sukelti pavojų joje esantiems darbų atlikėjams;
- 15.11.4. įvykus gaisrui, avarijai, nelaimingam atsitikimui ar kitam pavojų keliančiam įvykiui, suveikus avarinei sirenai ar dujų analizatoriui;
- 15.11.5. negalint efektyviai ir saugiai atlikti pačiam nustatytų pareigų;
- 15.12. Nevykdyti jokių kitų pareigų, kurios gali trukdyti tiesioginėms pareigoms – kontroliuoti ir saugoti uždaroje talpoje dirbančius darbų atlikėjus;
- 15.13. Atliekant darbų atlikėjų gelbėjimo darbus, draudžiama patekti į uždaroje talpos vidų. Jeigu nukentėjęs darbų atlikėjas pats evakuotis iš talpos negali, angų stebėtojas privalo numatytomis gelbėjimo priemonėmis padėti nukentėjusiajam evakuotis iš uždaroje talpos bei turimomis ryšio priemonėmis nedelsiant iškviesti gelbėjimo tarnybas (ugniagesius ir skubiąją medicinos pagalbą).

16. **ŠE cecho, įrenginio ar priskirtos teritorijos, kuriame išduodami nurodymai pavojingiems darbams, vadovas privalo** organizuoti ir kontroliuoti, kad pavojingi darbai būtų vykdomi laikantis šioje instrukcijoje nustatytų reikalavimų.

17. **Bet kuris asmuo, kuriam taikomos Instrukcijos nuostatos,** pastebėjęs, kad pavojingi darbai atliekami nesaugiai ar dėl jų atlikimo išskyla pavojus kilti avarijoms, incidentams, įvykti nelaimingiems atsitikimams ir pan., privalo apie tai informuoti darbų prižiūrėtoją (jei paskirtas), leidžiantįjį arba nurodymą išdavusį asmenį.

V. ĮRENGINIŲ PARUOŠIAMOSIOS PRIEMONĖS

Ugnies darbai

18. Prieš atliekant ugnies darbus remontuojamas įrenginys turi būti izoliuotas EIP nuo visų esančių ar galinčių atsirasti pavojingos energijos šaltinių vadovaujantis Bendrovės Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcija BDS-29 „Įrenginių izoliavimas“.

19. Įrenginių izoliavimui nuo kitų veikiančių ir/ar neveikiančių įrenginių ir/ar komunikacijų, kaip EIP turi būti naudojamos aklės.

20. Vamzdynus, kuriais transportuojamas garas, garo kondensatas, vanduo, oras, azotas, taip pat garo ir pramoninio šildymo vandens palydovus leidžiama atjungti vien tik uždaroje armatūra, t. y. nestatant aklį, jei atjungtų remontuojamų vamzdynų atkarpose sprogimo atžvilgiu pavojingų medžiagų koncentracija nesiekia apatinės sprogimo ribos. Remontuojamame vamzdyne slėgis turi būti sumažintas iki atmosferinio, drenažinės linijos turi būti atidarytos. Esant nepakankamai sandariai atjungimo armatūrai, kur tai įmanoma, reikia naudoti dvigubą blokavimą, kai tarp dviejų uždarytų sklendžių yra atidarytas drenažinis ventilis, arba remontuojamą vamzdyną nuo veikiančių atkirsti aklėmis.

21. Prieš atliekant ugnies darbus iš remontuojamo įrenginio turi būti pašalintos sprogimo ir gaisro atžvilgiu pavojingos ir kenksmingos medžiagos iki koncentracijų, nurodytų Instrukcijos 59 punkte bei išvalyti degių produktų likučiai ir/ar nuosėdos. Tuo tikslu įrenginiai, priklausomai nuo juose buvusių medžiagų, gali būti plaunami vandeniu, garinami vandens garu, prapučiami inertinėmis dujomis ir pan.

22. 21 punkto reikalavimai netaikomi atliekant padidintos rizikos darbus (gręžimo (frezavimo) mašina atliekant įpjovą į veikiančią vamzdyną, talpą ar kitą įrenginį, nevysiškai paruošto (neišgarinto) vamzdyno remontą naudojant specialius tamponus bei laikinų apkabų (bandažų) montavimą ant veikiančių vamzdynų). Šių darbų atlikimui taikomi Bendrovės darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijos BDS-27 „Padidintos rizikos darbai“ reikalavimai.

23. Įsipjovimo į įrenginį vieta/vietos turi būti pažymėta/pažymėtos nustatytos formos žymekliais (Instrukcijos 4 priedas).

24. Jei ugnies darbai bus atliekami šalia ventiliacinių įrenginių ir kibirkštis ventiliatorius gali įsiurbti bei nunešti į ventiliuojamas patalpas, kuriose yra ar gali būti degių medžiagų, tokie ventiliacijos vamzdžiai turi būti izoliuoti (uždaryti/užaklinti) nuo galimo kibirkščių įsiurbimo.

25. Iš pavojingos ugnies darbų teritorijos (mažiausiai 11 metrų spinduliu aplink ugnies darbų vietą) turi būti pašalintos ir nuvalytos lengvai užsiliepsnojančios ir degios medžiagos. Jeigu šias medžiagas pašalinti neįmanoma, jos turi būti patikimai uždengtos nedegiais audeklais, metaliniais skydais, užpildytos smėliu, sudrėkintos vandeniu ar kitaip apsaugotos, kad neužsidegtų.

26. Ne mažesniu kaip 11 metrų spinduliu aplink ugnies darbų vietą esantys latakai, kanalų išėjimai, šuliniai ir kiti kanalizacijos (nuotekų) įrenginiai turi būti sandariai uždaryti ir užpildyti ne plonesniu kaip 10 cm storio smėlio sluoksniu arba užsandarinti specialiai tam tikslui skirtomis priemonėmis.

27. Kiekviena ugnies darbų vieta turi būti aprūpinta tvarkingomis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis: milteliniais arba angliarūgštės gesintuvais (minimalus gesinimo medžiagos kiekis gesintuve – 4 kg), papildomai gali būti nedegus užtiesalas, guminė žarna, prijungta prie garų čiaupo ir kt.

28. Gesintuvas turi būti pritaikytas gesinti konkrečioje ugnies darbų vietoje galinčias užsidegti medžiagas.

29. Ugnies darbų stebėtojas turi būti paskirtas:

29.1. Atliekant ugnies darbus aukštyje, kurių metu išsiskiria arba gali išsiskirti kibirkštys;

29.2. Ugnies darbai vykdomi arčiau nei 11 metrų atstumu nuo įrenginių, kuriuose laikomi ar transportuojami degūs naftos produktai ar kitos degios medžiagos;

29.3. Degi medžiaga yra arčiau nei 11 metrų atstumu nuo vykdomų ugnies darbų;

29.4. Kai dėl ugnies darbų metu atsirandančio šiluminio poveikio kyla pavojus, kad gali užsidegti už metalinių ar kitokių pertvarų (sienų, lubų, stogo ar kt.) esančios degios medžiagos;

29.5. Kitais atvejais, kai yra ar gali kilti bent minimalus gaisro pavojus ar pavojus žmonių saugumui.

30. Ugnies darbų stebėtojas gali būti paskirtas prižiūrėti kelias ugnies darbų atlikimo vietas vienu metu, jei jos yra šalia viena kitos ir stebėtojas gali jas tinkamai prižiūrėti.

31. Reikalavimai įrengiant nuolatinės ugnies darbų vietas:

31.1. Nuolatinės ugnies darbų vietos įrengimo pagrindą sudaro suinteresuoto darbų vadovo parengtas nuolatinės ugnies darbų vietos įrengimo planas, kuris turi būti suderintas su Bendrovės atitinkamo padalinio vadovu ir DPSK skyriaus, Kontrolės ir prevencijos grupės vadovu.

31.2. Nuolatinės ugnies darbų atlikimo vietos įrengimo planas turi būti užregistruotas DPSK skyriuje ir galioja plane nurodytą laikotarpį, bet ne ilgiau kaip vienerius metus.

32. Atliekant ugnies darbus nuolatinėse ugnies darbų vietose pavojingų darbų nurodymas neišduodamas.

Išsandarinimo ir remonto darbai

33. Išsandarinamame įrenginyje turi būti nustatytos esančios pavojingos medžiagos ir jų keliami pavojai. Tuo tikslu naudojamos esančiomis technologinėmis schemomis, žymėjimais ant vamzdinių, saugos duomenų lapais ir kt.

34. Išsandarinamas įrenginys turi būti izoliuotas EIP nuo visų esančių ar galinčių atsirasti pavojingos energijos šaltinių vadovaujantis Bendrovės Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcija BDS-29 „Įrenginių izoliavimas“.

35. Išsandarinamame įrenginyje slėgis turi būti sumažintas iki atmosferinio.

36. Iš išsandarinamo įrenginio turi būti pašalintos jame buvusios pavojingos cheminės medžiagos. Tuo tikslu įrenginys turi būti drenuojamas, ventiliuojamas, plaunamas vandeniu, garinamas vandens garu, prapučiamas inertinėmis dujomis ir pan. Skystos pavojingos cheminės medžiagos turi būti šalinamos į uždaras sistemas (požemines talpas), o dujos – į fakelų vamzdyną.

37. Išsandarinamas įrenginys turi būti atvėsintas iki ne aukštesnės kaip 40 °C temperatūros.

38. Atliekant paruošto įrenginio patikrinimą, pirmiausia turi būti patikrinami įrengti slėgio, lygio ir kitų esančių matavimo prietaisų parodymai. Vėliau įrenginio uždaroje vidaus ertmėje esančios sąlygos turi būti patikrintos per drenavimo, nuorinimo, mėginių ėmimo vietas, lėtai atidarant jų uždaramąją armatūrą.

39. Jei neįmanoma visiškai paruošti įrenginio pagal Instrukcijos 33 – 37 punktuose nustatytus reikalavimus, taip pat jei neįmanoma patikrinti, ar įrenginys yra paruoštas, tai vykdomi tokių

įrenginių išsandarinimo darbus turi būti taikomos papildomos darbuotojų saugą ir sveikatą užtikrinančios priemonės:

39.1. Turi būti naudojami pavojingoms cheminėms medžiagoms atsparūs apdangalai, uždangos ar ekranai, apsaugantys darbų atlikėjus nuo apipylimo ir nukreipiantys medžiagas į tam skirtas surinkimo vietas;

39.2. Darbų atlikėjai turi aprūpinti ir naudoti darbo rūbus, apsaugančius nuo cheminių medžiagų poveikio, panoraminius uždaro tipo apsauginius akinius, apsauginius veido skydelius ir pan.;

39.3. Jei įrenginio išsandarinimo metu galimas apsipylimas esdinančiomis medžiagomis (rūgštimis arba šarmais), ne didesniu kaip 50 metrų atstumu turi būti įrengtas avarinis dušas ir akių praplovimo įtaisas. Jei tokiu atstumu nėra įrengtų stacionarių apiplovimo priemonių, turi būti naudojamos kitos priemonės (pvz., mobiliosios apiplovimo priemonės, indas su vandeniu, privesta žarna su vandeniu ir pan.). Prieš darbų pradžių turi būti įsitikinta, kad apiplovimo priemonės yra veiksmingos (veikiančios, neužtvertos, neužgriozdintos ir kt.).

40. Jei yra tikimybė, kad įrenginio išsandarinimo darbų metu į aplinką gali išsiskirti degios medžiagos, turi būti laikomasi šių papildomų reikalavimų:

40.1. Pavojingoje zonoje neturi būti uždegimo šaltinių (vykdomų ugnies darbų, technikos su vidaus degimo varikliais, laikinų elektros įrangos prijungimų ir pan.);

40.2 Turi būti naudojamos tik tos darbo priemonės, tarp jų darbo įrenginiai, prietaisai bei apsauginės priemonės, kurių gamintojo pateiktuose jų naudojimo dokumentuose yra nurodyta, kad juos galima naudoti potencialiai sprogioje aplinkoje;

40.3. Darbo įrankiai turi būti pagaminti iš metalo, nesukeliančio kibirkšties, arba padengti spalvotuoju metalu;

40.4. Darbų atlikėjai turi naudoti darbo rūbus, pasiūtus iš audinio, nepalaikančio degimo ir nesukeliančio elektrostatinį išskrovų.

41. Prieš perduodant įrenginius remontuoti į kitus padalinius, jie turi būti išsandarinti ir paruošti (išplauti, išvalyti, pragarinti ir pan.) taip, kad juose neliktų pavojingų (degių, toksinių, kenksmingų, ardančių ir kt.) cheminių medžiagų.

42. Prieš transportuojant neparuoštus įrenginius į paruošimo remontui vietą jie turi būti paruošti taip, kad iš jų transportavimo metu neišbėgtų juose esančios pavojingos medžiagos (pvz., atviras įrenginio ertmės užsandarinti aklėmis, įrenginį ar atskiras jo dalis apvynioti atitinkama pavojingų medžiagų nepraleidžiančia danga ir pan.).

43. Už 41 punkte nurodyto reikalavimo vykdymą atsako padalinio, kuriam priklauso įrenginys, vadovas, o už 42 punkte nurodyto reikalavimo vykdymą – Rangovas, organizuojantis įrenginio pristatymą į paruošimo remontui vietą.

Darbai uždaroje talpose

44. Uždara talpa turi būti izoliuota EIP nuo visų esančių ar galinčių atsirasti pavojingos energijos šaltinių, vadovaujantis Bendrovės Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcija BDS-29 „Įrenginių izoliavimas“.

45. Iš uždaros talpos turi būti pašalinti joje buvę naftos produktai ar kitos cheminės medžiagos iki šioje instrukcijoje nurodytų leistinų koncentracijų. Tuo tikslu talpa, priklausomai nuo joje buvusių medžiagų, turi būti plaunama vandeniu, garinama vandens garu, prapučiamą inertinėmis dujomis ir pan.

46. Jei iš uždaros talpos išvalytose atliekose yra, ar gali būti piroforinių junginių, jos, kol bus pašalintos, turi būti nuolat drėkinamos vandeniu.

47. Prie kiekvienos atidarytos patekimo į uždara talpą vietos (liuko, landos, durų ir pan.) matomose vietose turi būti pakabinamas ženklas su tekstu „Atsargiai! Patekimui į uždara talpą reikalingas nurodymas“. Bendrovės padalinio, kurio darbuotojas išduoda nurodymą darbams uždaroje talpoje, vadovas turi užtikrinti, kad toks ženklas būtų pakabintas iškart po to, kai atidaroma patekimo į uždara talpą vieta, ir nenuimtas visą laiką, kol ji yra atidaryta.

48. Patekimo į uždara talpą vietos, keliančios pavojų įkristi žmonėms, turi būti apsaugotos arba aptvertos vadovaujantis Bendrovės Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcija BDS-20 „Aptvėrimai“.

49. Priklausomai nuo uždaroje talpoje atliekamų darbų pobūdžio, turi būti numatytas atitinkamas vėdinimo būdas (natūralus ar mechaninis), užtikrinantis, kad darbo aplinkos oras atitiktų nustatytus reikalavimus visą darbų atlikimo laiką.

50. Prieš parenkant ventiliatoriaus vietą, būtina įsitikinti, kad šalia ventiliatoriaus nėra uždujinimo šaltinių, dėl kurių ventiliatorius galėtų į uždaras talpas įtraukti kenksmingas medžiagas.

51. Ventiliatorius statomas taip, kad pūstų orą į uždaros talpos apačią.

VI. APLINKOS ORO KONTROLĖ IR REIKALAVIMAI MEDŽIAGŲ KONCENTRACIJAI

52. Jeigu prieš pavojingų darbų pradžią reikia atlikti darbo aplinkos oro mėginių tyrimus, leidžiantysis turi informuoti oro tyrimus atliekantį asmenį, nurodant pavojingų darbų vietą ir laiką, pavojingų darbų pavadinimą bei reikalingus atlikti oro mėginių tyrimus.

53. Oro mėginiai turi būti imami prieš pavojingų darbų pradžią, prieš tęsiant per pamainą ar darbo dieną neužbaigtus ugnies darbus.

54. Jei pavojingi darbai nebuvo pradėti per 30 minučių po oro mėginių paėmimo, taip pat, jeigu pavojingų darbų metu buvo daroma ilgesnė nei 30 minučių pertrauka, oro mėginiai turi būti paimti iš naujo (išskyrus atvejus, kai yra nustatyta nuolatinė aplinkos oro kontrolė). Periodiškai paimtų oro mėginių rezultatus oro tyrimus atlikęs asmuo turi įrašyti į Instrukcijos 6 priede nurodytos formos Aplinkos oro tyrimų rezultatų registravimo lapą. Šis lapas turi būti pildomas dviem egzemplioriais: pirmąjį lapo egzempliorių oro tyrimus atlikęs asmuo turi perduoti leidžiančiajam, antrąjį – darbų vykdytojui. Aplinkos oro tyrimų rezultatų registravimo lapas darbų atlikimo metu bei juos užbaigus turi būti laikomas ir saugomas kartu su nurodymu.

55. Oro mėginiai iš aparatų ir vamzdynų turi būti imami iš tiek vietų, kad užtikrintų saugų pavojingų darbų atlikimą. Uždarų talpų oro mėginiai imami iš viršutinės ir apatinės zonos blogiausiai vėdinamų vietų. Viršutinėje talpos zonoje mėginys imamas 200 – 300 mm nuo viršaus. Sunkesnėms už orą kenksmingosioms medžiagoms (dujoms) nustatyti oro mėginys imamas iš talpos žemutinės zonos ne aukščiau kaip 900 mm nuo dugno.

56. Oro mėginius iš uždaros talpos imti patekus į ją, tikrinti ar yra kenksmingųjų medžiagų (dujų) atvira ugnimi, draudžiama.

57. Draudžiama uždarų talpų vėdinimui naudoti deguonį.

58. Kvėpavimo takų apsaugai užtikrinti turi būti atlikti darbo aplinkoje galinčių būti pavojingų cheminių medžiagų ar jų mišinių koncentracijų tyrimai, kurių rezultatai neturi viršyti ribinių dydžių.

59. Ugnies darbus leidžiama atlikti, kai paruoštame įrenginyje ir darbo aplinkos ore sprogimo atžvilgiu pavojingų medžiagų koncentracija yra ne didesnė kaip 5 % ASR, o deguonies koncentracija darbo aplinkos ore yra ne mažesnė kaip 19,5 % ir ne didesnė kaip 23,5 %.

60. Atliekant pirmos kategorijos ugnies darbus įrenginiuose, kuriuose yra sprogi aplinka, degųjų dujų patekimo rizika į pavojingą ugnies darbų teritoriją, leidime turi būti nustatyta nuolatinė aplinkos oro kontrolė, naudojant nešiojamąjį dujų analizatorių.

61. Prieš darbų uždaroje talpoje pradžią, taip pat prieš tęsiant anksčiau neužbaigtus darbus, šalia patekimo į uždara talpą angos ir uždaros talpos viduje turi būti paimti oro mėginiai, siekiant nustatyti deguonies, sprogimo atžvilgiu pavojingų medžiagų ir kenksmingųjų medžiagų, galinčių būti uždaroje talpoje, koncentracijas, vadovaujantis Bendrovės Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijos BDS-12 „Nešiojamųjų dujų analizatorių ar detektorių naudojimas“ reikalavimais. Instrukcijos 9 priede pateikiamas deguonies koncentracijos mažėjimo ir anglies dioksido koncentracijos didėjimo darbo aplinkos ore poveikis žmogaus organizmui. Prieš darbų uždaroje talpoje pradžią uždaros talpos viduje turi būti išmatuota temperatūra.

62. Tais atvejais, kai darbų uždaroje talpoje atlikimo metu darbo aplinkos oras gali kisti (pvz., atliekant talpyklų valymo darbus, kai dėl jose esančių naftos produktų, nuosėdų ar kitų nešvarumų, kuriuos sujudinus gali išsiskirti kenksmingos cheminės medžiagos), leidime turi būti nustatyta nuolatinė aplinkos oro kontrolė, naudojant dujų analizatorių, kuris nuolat analizuotų pasirinktus darbo aplinkos parametrus bei garsiniu signalu įspėtų apie esančius nukrypimus nuo nustatytų dydžių.

63. Uždaroje talpoje leidžiama nenaudoti asmeninių kvėpavimo apsaugos priemonių, jeigu:

63.1. Deguonies koncentracija uždaroje talpoje yra ne mažesnė kaip 19,5 % ir ne didesnė kaip 23,5 %;

63.2. Kenksmingųjų medžiagų, galinčių būti uždaroje talpoje, koncentracijos neviršija ilgalaikio poveikio ribinių dydžių;

63.3. Sprogimo atžvilgiu pavojingų medžiagų koncentracija uždaroje talpoje yra ne didesnė kaip 0 % ASR;

63.4. Uždaroje talpoje nėra likusių naftos produktų, nuosėdų ar kitų nešvarumų, kuriuos sujudinus gali išsiskirti kenksmingos cheminės medžiagos.

64. Patekti į uždara talpą leidžiama, jeigu temperatūra jos viduje yra ne aukštesnė kaip 40°C.

65. Į uždara talpą draudžiama patekti (nepriklausomai nuo naudojamų kvėpavimo apsaugos priemonių tipo), jeigu:

65.1. Ūmaus poveikio medžiagų koncentracija uždaroje talpoje viršija 1 lentelėje nurodytus neviršytinus ribinius dydžius [4.1].

65.2. Sprogimo atžvilgiu pavojingų medžiagų koncentracija uždaroje talpoje yra didesnė kaip 10 % ASR.

1 lentelė

Ūmaus poveikio medžiagos pavadinimas	Ūmaus poveikio medžiagos koncentracijos ribinis dydis					
	Ilgalaikio poveikio ribinis dydis (IPRD)		Trumpalaikio poveikio ribinis dydis (TPRD)		Neviršytinas ribinis dydis (NRD)	
	mg/m ³	ppm	mg/m ³	ppm	mg/m ³	ppm
Vandenilio sulfidas (sieros vandenilis)	7	5	14	10	20	15
Natrio hidroksidas (natrio šarmas)	-	-	-	-	2	-
Sieros dioksidas	5	2	-	-	13	5
Azoto dioksidas	4	2	-	-	10	5

VII. PAVOJINGŲ DARBŲ NURODYMO IŠDAVIMAS

66. Pavojingus darbus ŠE teritorijoje leidžiama atlikti turint šioje instrukcijoje nustatyta tvarka įformintą nurodymą.

67. Išduoti nurodymus ir pavedimus turi teisę vadovaujantys įmonės ar jos padalinio, kuriam priklauso įrenginiai, darbuotojai, taip pat vadovaujantys pamainos darbuotojai, kurių žinios patikrintos, turintys leidimą dirbti savarankiškai, rangovinių organizacijų atstovai, įtraukti į asmenų, turinčių teisę, išduoti nurodymus, sąrašą. Leidžiantysis dirbti pagal nurodymus ir pavedimus jų išduoti negali.

Nurodymas išduodamas vienam darbų vykdytojui (prižiūrėtojui), su viena brigada dirbančiam vienoje darbo vietoje

68. Dirbti su kitiems įmonės padaliniais priklausančiais įrenginiais, susijusiais su šilumos įrenginiais arba sumontuotais ant šilumos įrenginių arba prie jų (elektros variklių, automatikos ir kontrolės įrangos ir t. t.), nurodymus išduoda asmenys, kurių padaliniais priklauso šie įrenginiai, leidus padalinių, kurių teritorijoje šie įrenginiai yra, budintiems vadovaujantiems darbuotojams. Apie leidimą pažymima nurodyme.

69. Už darbų, atliekamų pagal nurodymus ir pavedimus, saugą atsako šie atestuoti saugos ir sveikatos darbe klausimais darbuotojai:

69.1. nurodymą ar pavedimą išdavęs asmuo;

69.2. darbų vadovas;

69.3. darbų vykdytojas;

69.4. leidžiantysis dirbti asmuo;

69.5. prižiūrėtojas;

69.6. brigados nariai.

70. Prie darbų, atliekamų pagal **nurodymus**, priskiriami:

70.1. katilų agregatų remontas (darbai pakurose, būgnuose, konvektyviniuose šildymo paviršiuose, dūmtakiuose, ortakiuose, kuro paruošimo įrenginiuose, pelenų gaudytuvuose ir pelenų šalinimo įrenginiuose, kai dirbama šių įrenginių viduje);

- 70.2. turbinų ir jų pagalbinių įrenginių (kondensatorių, šilumokaičių, tepimo sistemų) remontas;
- 70.3. mazuto ir kito skysto kuro įrenginių remontas;
- 70.4. siurblių (maitinančių, kondensato, cirkuliacinių, papildymo ir kt.) ir dozatorių remontas;
- 70.5. sukamųjų įrenginių (ventiliatorių, dūmsiurblių, ir t. t.) remontas;
- 70.6. ugniai pavojingi, suvirinimo elektra ir dujomis darbai įrenginiuose ir gamybinėse patalpose arba veikiančių įrenginių apsaugos zonose;
- 70.7. aklų įstatymas ir išėmimas vamzdynuose (išskyrus žemesnės kaip 45°C temperatūros vandens vamzdynus, kai slėgis juose neviršija 0,02 MPa (0,2 bar));
- 70.8. darbai naudojant kėlimo mechanizmus ar kranus;
- 70.9. įrenginių montavimas ir ardymas;
- 70.10. gilzių, atvamzdžių prietaisams įvirinimas, debitomačių (srauto kiekio matavimo prietaisų) diafragmų įstatymas ir išėmimas;
- 70.11. automatinio reguliavimo, distancinio valdymo, apsaugos, signalizuojančios ir kontrolės aparatūros montavimas, tikrinimas ir remontas, kai tam reikia sustabdyti įrenginius, apriboti galingumą, pakeisti įrenginių darbo schemą ir režimą;
- 70.12. vamzdynų (dujų, skysto kuro, tepalo, garo linijų, gaisro gesinimo linijų, drenažo linijų, nuodingų ir agresyvių terpių vamzdžių, didesnės kaip 45 °C temperatūros vandens vamzdžių) ir armatūros remontas jos nenuimant nuo vamzdyno, impulsinių linijų remontas ir keitimas;
- 70.13. technologinės apsaugos įtaisų kompleksinis išbandymas po kapitalinio remonto ar montažo, automatikos, apsaugos, signalizavimo schemų derinimas, automatikos komplektų išbandymas;
- 70.14. darbai, susiję su daviklių montavimu ir derinimu;
- 70.15. hidropneumatinis vamzdžių plovimas;
- 70.16. šilumos tinklų skaičiuotinu slėgiu ir (ar) skaičiuotina temperatūra išbandymas;
- 70.17. darbai tokiose vietose, kuriose yra pavojus dujoms susikaupti ir (arba) sprogti, elektros srovės pavojus ir (arba) apsunkintas priėjimas;
- 70.18. darbai uždaroje ertmėje, bakuose, kolektoriuose, vamzdynuose, duobėse, turbinų kondensatoriuose ir kitose talpose;
- 70.19. įrenginių defektoskopija;
- 70.20. cheminis įrenginių valymas;
- 70.21. padengimas antikorozinėmis dangomis;
- 70.22. šiluminės izoliacijos darbai;
- 70.23. pastolių ir tranšėjų bei duobių sienų sutvirtinimų statymas ir ardymas;
- 70.24. žemės darbai;
- 70.25. filtruojančios medžiagos įkrovimas, papildymas ir iškrovimas, jei tai susiję su filtrų atidarymu;
- 70.26. amoniako įrenginių remontas;
- 70.27. povandeniniai darbai;
- 70.28. darbai, atliekami iš plaukiojimo priemonių;
- 70.29. vandens paėmimo įrenginių remontas (darbas, kai darbuotojas gali įkristi į vandenį);
- 70.30. dūmtraukių ir aušintuvų remontas;
- 70.31. statinių ir pastatų patalpų, kuriose yra veikiančių šilumos įrenginių, remontas.
71. Darbai, kuriems nereikia techninių priemonių darbo vietai paruošti ir kurie nenurodyti pagal nurodymus atliekamų darbų sąrašė, gali būti atliekami pagal pavedimus. Darbų, kuriuos gali atlikti vienas darbuotojas pagal pavedimą, sąrašas sudaromas atsižvelgiant į vietas aplinkybes. Sąrašą tvirtina darbdavys ar jo įgaliotas asmuo.
72. **Pavedimas** perduodamas tiesiogiai arba ryšio priemonėmis ir vykdomas pagal Taisyklių reikalavimus.
73. Pavedimas yra vienkartinis ir galioja tik darbų vykdymo darbo dienai.
74. Prireikus tęsti darbus, pavedimas įforminamas ir perduodamas iš naujo.
75. Draudžiama išduoti nurodymą ir atlikti ugnies darbus įrenginio paleidimo ir stabdymo metu, išskyrus avarinius atvejus suderinus nurodymą išdavimo būtinumą su šiluminės elektrinės viršininku ar jį pavaduojančiu asmeniu jam pasirašant leidimo nurodymo dalyje „Ypatingos sąlygos“.

76. Nurodymas turi būti forminamas kiekvienam konkrečiam įrenginiui (pvz., talpai, vamzdynui ir pan.) arba konkrečiai teritorijai (pvz., metalo konstrukcijų, priežiūros aikštelių, elektros instaliacijos, įžeminių remontas, naujų vamzdynų montavimas ir pan.) atskirai.

77. Draudžiama keisti nurodyme nustatytą darbo vietą, darbų atlikimo sąlygas, taip pat pakeisti darbų vadovą neišduodant naujo nurodymo.

78. Planinio remonto darbų išvakarėse abu nurodymo egzemplioriai perduodami padalinio budėtojams darbo vietai paruošti. Nenumatyto remonto atvejais nurodymas gali būti išduodamas darbų atlikimo dieną.“

79. Nurodyme turi būti nurodytas padalinio, kuriame bus atliekami pavojingi darbai, pavadinimas, pavojingus darbus atliksiantis Rangovas, pavojingų darbų atlikimo vieta (teritorija arba įrenginio pavadinimas ir technologinis numeris), remontuojamame įrenginyje buvusi medžiaga, reikalingi atlikti darbai (pvz., suvirinimas elektra, pjovimas dujomis, įrenginių išsandarinimas, darbai uždaroje talpose, ir pan.), įvykdytos įrenginio ir teritorijos paruošiamosios priemonės darbų atlikimui, reikalavimai pavojingų darbų atlikimo metu, privalomos naudoti specialiosios AAP, reikalingi atlikti aplinkos oro tyrimai ir jų periodiškumas.

80. Priklausomai nuo įvykdytų paruošiamųjų priemonių ir galinčių kilti pavojų, nurodyme turi būti numatytos papildomos saugą ir sveikatą darbe užtikrinančios priemonės.

81. Laikinių elektros įrenginių pajungimui potencialiai sprogioje aplinkoje turi būti išduotas nurodymas II kategorijos ugnies darbams

82. Užpildžius nurodymo 1, 3 – 11 dalis nurodymas turi būti užregistruotas padalinio nurodymų ir pavedimų registravimo žurnale, nurodymo 2 dalyje įrašomas jo registravimo numeris bei data. Šiame žurnale registruojami tik pirminiai leidimai darbams ir darbų pagal nurodymą ar pavedimą visiškas užbaigimas.

83. Žurnalo puslapiai turi būti sunumeruoti, surišti ir surišimas už antspauduotas. Žurnalas saugomas 6 mėn. po paskutinio įrašo datos.

84. Pirminiai ir kasdieniai leidimai darbams pagal nurodymus įrašomi į operatyvinį žurnalą, pažymint tik nurodymo numerį ir darbo vietą.

85. Nurodymo 12 dalyje turi būti nurodyta jo galiojimo data ir laikas, įrašyti atliktų aplinkos oro tyrimų rezultatai, nurodymą turi būti pasirašę visi nurodymo formoje nurodyti asmenys.

86. Nustatant nurodymo galiojimo datą ir laiką jame turi būti nurodomas laikas ne vėlesnis nei darbų prižiūrėtojo (jei jis paskirtas) darbo pamainos pabaiga.

87. Pagal nurodymą turi dirbti bent dviejų darbuotojų brigada, įskaitant darbų vykdytoją, į brigadą leidžiama priimti praktikantus ir mokinius, taip pat naujai priimtus darbininkus, instruktuos pagal šią instrukciją, apmokytus praktinio darbo, ne daugiau kaip po vieną praktikantą ar mokinį kiekvienam pagrindiniam brigados darbininkui. Mokiniai ir praktikantai kiekvienam brigados nariui priskiriami asmeniškai. Už praktikantų, mokinių ir naujai priimtų darbininkų saugumą atsako darbų vykdytojas.

88. Prie nurodymo turi būti pridedama įrenginio izoliavimo EIP schemos ar jos fragmento kopija, kurioje turi būti nurodytos pavojingų darbų atlikimui paruoštos teritorijos ribos. Jeigu EIP schemoje šių ribų nurodyti nėra galimybės arba EIP sąrašas nesudaromas, pavojingų darbų atlikimui paruoštos teritorijos ribos turi būti nurodomos atskirame lape nubraižytoje schemoje.

89. Schemoje turi būti įrašytas registravimo numeris, pažymėtos pavojingų darbų atlikimo ir mėginių paėmimo vietos. Schema turi būti pasirašyta nurodymą išdavusio asmens.

90. Nurodymas pradeda galioti, kai nurodymo formoje yra jį išdavusio asmens, leidžiančiojo, darbų prižiūrėtojo (jeigu jis yra skiriamas), darbų koordinatoriaus (išskyrus 104 punkte nurodytais atvejais), darbų vadovo, darbų vykdytojo, darbų atlikėjų bei pavojingų darbų stebėtojo (jeigu jis yra skiriamas), parašai.

91. Vienas nurodymo egzempliorius saugomas leidžiančiojo darbo vietoje ar kitoje nustatytoje nurodymų išdavimo vietoje, antrasis leidimo egzempliorius perduodamas darbų vykdytojui. Šis egzempliorius pavojingų darbų metu turi būti laikomas pavojingų darbų atlikimo vietoje.

92. Registruoto nurodymo galiojimo terminą leidžiama pratęsti, tačiau bendra nurodymo galiojimo trukmė turi būti ne ilgesnė kaip septynios kalendorinės dienos nuo nurodymo išdavimo pradžios, jeigu nesikeičia darbo sąlygos ir atliekamų darbų pobūdis.

93. Esant reikalui, nurodymą išduodantis darbuotojas įrašo papildomas saugos priemonės „Kitos sąlygos“ kaip antai–specialių atitvarų įrengimą, kėlimo ir kitų mechanizmų naudojimo tvarką, griežtą kai kurių operacijų eiliškumą.

94. Jei gaunant nurodymą budinčiam darbuotojui ar darbų vykdytojui kyla kokių nors abejonių ar neaiškumų, jie privalo juos išsiaiškinti su darbų vadovu ar nurodymą išdavusiu asmeniu. Neleidžiama duoti leidimą dirbti pagal netinkamai įformintą nurodymą.

95. Nurodyme pasirašęs ar apie kitų padalinių įrenginių bei aparatūros, susijusios su remontuojamais įrenginiais, atjungimą pranešęs darbuotojas atsako už jo visišką ir tikslų įvykdymą.

96. Elektros įrenginius, susijusius su šilumos įrenginiais, atjungia elektrotechninis personalas elektros cecho pamainos viršininko potvarkiu, nurodžius ar leidus įmonės pamainos vadovui.

97. Kitiems padaliniais priklausančių įrenginių, susijusių su šilumos įrenginiais arba esančių įmonės šilumos padalinio teritorijoje ir patalpose (elektros varikliai, apšvietimo, automatikos įrenginiai ir t. t.), išskyrus uždarus paskirstymo įrenginius, darbo vietą paruošia padalinių, kuriems šie įrenginiai priklauso, darbuotojai, gavę kasdienį EPV leidimą, įrašant į operatyvinį žurnalą.

98. Pirminį leidimą vienu metu dirbti kelioms brigadoms iš kitų padalinių ir rangovinių organizacijų duoda leidžiantysis, leidus savojo padalinio vadovui ir įmonės pamainos vadovui apie tai įrašius į operatyvinį žurnalą.

99. Nurodymas pavojingų darbų atlikimui nustoja galioti, jeigu pakeičiamas nurodyme pasirašęs atsakingas asmuo, t. y. darbų prižiūrėtojas (jeigu jis buvo paskirtas), darbų koordinatorius, ir / ar darbų vykdytojas. Tokiais atvejais abiejų nurodymo egzempliorių 12 dalyje turi būti naujai įrašoma nurodymo galiojimo data ir laikas, aplinkos oro tyrimų rezultatai, pasirašant asmeniui atlikusiam šiuos tyrimus, įrašomi kiti atsakingi asmenys (jiems pasirašant). Jei pakeičiamas darbų vadovas, turi būti išduodamas ir įregistruojamas naujas nurodymas. Neleidžiama braukti ir taisyti įrašų ir atžymų.

100. Jeigu pasikeičia darbų vadovai ir darbų vykdytojas, naujai paskirtas darbų vadovas ir darbų vykdytojas privalo susipažinti su RV kortele, jeigu reikia, numatyti papildomas priemones saugiam darbų atlikimui ir pasirašyti RV kortelėje. Rekomenduojama tų pačių darbų atlikimui pamainai nuo 8 iki 20 val. ir pamainai nuo 20 iki 8 val. išduoti atskirus nurodymus.

101. Atliekant darbus leidžiamas vienas pareigų sugretinimas:

101.1. išduodančio nurodymą (pavedimą) ir darbų vadovo;

101.2. darbų vadovo ir darbų vykdytojo tuo atveju, kai darbams išduodamas tik vienas nurodymas;

102. Sugretinti darbų vykdytojo ir leidžiančiojo pareigas draudžiama.

103. Potencialiai sprogiose aplinkose nakties metu (t. y. nuo 20 iki 8 val.), poilsio ir švenčių dienomis pirmos kategorijos ugnies darbų atlikimui leidžiama išduoti arba pratęsti nurodymą tik iš anksto raštiškai suderinus su ŠE viršininku ar jo pavaduotoju, jam pasirašant nurodymo dalyje „Ypatingos sąlygos“. Tokio suderinimo nereikia išduodant ar pratęsiant nurodymus, jei Bendrovės generalinio direktoriaus arba generalinio direktoriaus pavaduotojo gamybinės veiklos valdymui įsakymu technologiniai įrenginiai yra sustabdyti remonto, modernizavimo darbų arba investicinių projektų įgyvendinimui.

104. Avariniais atvejais (pvz., gręsiantis įrenginio sustojimas) išduoti / pratęsti nurodymą ugnies darbų atlikimui nakties, poilsio ir šventinių dienų metu gali vadovaujantys pamainos darbuotojai įtraukti į asmenų, turinčių teisę išduoti nurodymus sąrašą. Šiais atvejais nurodymą išduodantis asmuo nurodymo dalyje „Ypatingos sąlygos“ turi įrašyti darbų koordinatoriaus ir padalinio vadovo, kuris nurodė atlikti darbus, kontaktinius duomenis.

105. Atliekant tarpcechnių ir / ar kitame technologiniame įrenginyje esančių technologinių vamzdynų ugnies darbus, nurodymą išduoda padalinio, eksploatuojančio šiuos vamzdynus, leidimą išduodantis asmuo. Jeigu vamzdynas yra kito padalinio teritorijoje, nurodymas turi būti suderintas su padalinio, kurio teritorijoje vykdomi darbai, vadovu, kuris privalo:

105.1. Nurodyme įrašyti papildomas teritorijos paruošimo priemones saugiam pavojingų darbų atlikimui, jeigu tai reikalinga;

105.2. Įvertinus įvykdytus teritorijos paruošiamuosius darbus, leisti pradėti ugnies darbus pasirašant nurodymo dalyje „Kitos sąlygos“;

105.3. Ugnies darbų atlikimo metu nevykdyti darbų, susijusių su įrenginių išsandariniu bei kitų darbų, galinčių kelti pavojų atliekamų ugnies darbų metu.

106. Atliekant ugnies darbus tarpcechinuose kabeliniuose statiniuose (estakadose) ir tarpcechinėse kabelinėse trasose nurodymą išduoda elektros cecho, įrengimų priežiūros ir remonto padalinio ar rangovo darbuotojai, turintys teisę išduoti nurodymus, suderinę su padalinio, kurio teritorijoje vyks ugnies darbai, vadovu.

107. Atliekant ugnies darbus naujai statomose / montuojamose tarpcechinėse komunikacijose nurodymą/leidimą išduoda padalinio, kurio teritorijoje vykdomi darbai, nurodymą/leidimą išduodantis asmuo. Šiais atvejais teritorijos paruošimą ugnies darbų atlikimui šioje instrukcijoje nustatyta tvarka privalo organizuoti darbų koordinatorių.

108. Jei laikinųjų elektros įrenginių prijungimo vieta, esanti potencialiai sprogoje aplinkoje, patenka į pirmos kategorijos ugnies darbų paruošimo zoną, tai atskiras antros kategorijos ugnies darbų nurodymas šių įrenginių prijungimui nereikalingas.

109. Jei laikinųjų elektros įrenginių prijungimo vieta, esanti potencialiai sprogoje aplinkoje, yra už paruoštos pirmos kategorijos ugnies darbų teritorijos ribų, tai šie įrenginiai prijungiami pagal tą patį ugnies darbų leidimą, tačiau iš šių įrenginių prijungimo vietos būtina paimti oro mėginius.

110. Laikinieji elektros įrenginiai prie Bendrovės elektros tinklo turi būti prijungiami ir atjungiami vadovaujantis Elektros įrenginių laikino prijungimo instrukcijoje BE-16 nustatyta tvarka.

111. Įrenginio išbandymas po remonto galimas tik sutvarkius darbo vietą, išvedus brigadą ir atlikus veiksmus, numatytus darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijoje BDS-29 „Įrenginių izoliavimas“.

Darbų organizavimas pagal bendruosius nurodymus

112. Kai įrenginius kompleksiskai remontuoja remonto įmonė, leidžiama išduoti vieną bendrą nurodymą visam agregatui ar kelioms darbo vietoms.

113. Bendrus nurodymus turi teisę išduoti įmonės padalinio vadovas, kuriam priklauso įrenginiai.

114. Atliekant remonto darbus pagal bendrus nurodymus, turi būti išduodami tarpiniai nurodymai. Išduoti tarpinius nurodymus turi teisę asmuo, paskirtas darbų vadovu pagal bendrą nurodymą.

115. Tarpiniai nurodymai ir pavedimai darbams, kuriuos išduoda rangovinės organizacijos atsakingi asmenys, registruojami šių organizacijų pildomuose darbų, atliekamų pagal nurodymus ir pavedimus, registravimo žurnaluose.

116. Darbų vykdytojais pagal tarpinius nurodymus skiriami įmonės padalinių ir rangovinių organizacijų darbuotojai, turintys teisę būti nurodymų darbų vadovais. Darbų vadovais pagal tarpinius nurodymus skiriami įmonės padalinių ir rangovinių organizacijų vadovaujantys darbuotojai, turintys teisę būti bendrųjų nurodymų darbų vykdytojais.

117. Leidžiantysis dirbti asmuo pagal bendruosius nurodymus yra padalinio vyresnysis budintis darbuotojas.

118. Leidžiančiojo dirbti asmens pareigas pagal tarpinius nurodymus atlieka darbų vykdytojas pagal bendrąjį nurodymą, kuris kartu yra darbų vadovas pagal tarpinį nurodymą ir kurio pamainoje numatoma dirbti pagal tarpinį nurodymą.

119. Išduodant bendrąjį nurodymą, 13 jo dalyje nurodomas brigadų skaičius. Darbininkų skaičius brigadose, vardai, pavardės, brigados narių kategorijos nurodomi tarpiniuose nurodymuose.

120. Kitiems įmonės padaliniais priklausantys, bet bendrojo nurodymo veikimo zonoje esantys įrenginiai remontuojami pagal nurodymus, išduodamus tų padalinių, kuriems priklauso įrenginiai, vadovų, ir leidus bendrojo nurodymo darbų vadovui, kuris šį nurodymą vizuoja.

121. Esant dideliame darbų vykdytojų skaičiui, prie nurodymo leidžiama pridėti jų sąrašą, nurodant vardus, pavardes, pareigas, kategorijas. Kiekvienas darbų vykdytojas privalo pasirašyti šiame sąrašė prie savo pavardės. Šie sąrašai, pasirašyti darbų vadovo, yra neatskiriama nurodymo dalis. Tuo atveju nurodymo grafoje „Darbų vykdytojas“ (prižiūrėtoji) nurodomas bendras darbų vykdytojų skaičius ir įrašoma nuoroda į pridedamą sąrašą.

122. Leidimas dirbti pagal bendrąjį nurodymą, kai į jį įtraukti keli darbų vykdytojai, įforminamas tiksliai leidžiančiojo dirbti asmens ir darbų vadovo parašais. Vienas bendrojo nurodymo egzempliorius perduodamas darbų vadovui.

VIII. REIKALAVIMAI DARBŲ ATLIKIMO METU

Ugnies darbai

123. Ugnies darbus potencialiai sprogioje aplinkoje leidžiama atlikti tik išimtiniais atvejais, kai šių darbų neįmanoma atlikti specialiai tam įrengtose nuolatinėse ugnies darbų atlikimo vietose.

124. Jei ugnies darbai bus atliekami uždaroje talpoje turi būti išduodamas nurodymas darbui uždaroje talpoje ir ugnies darbams.

125. Atliekant suvirinimo darbus lyjant bei kitais atvejais esant didelei drėgmei, turi būti imtasi papildomų priemonių, užtikrinančių saugų darbų atlikimą (pvz., tam tikslui turi būti naudojamos specialios palapinės, pagamintos iš nedegių medžiagų, dielektriniai kilimėliai ir kt.).

126. Draudžiama vienu metu toje pačioje ugnies darbų teritorijoje atlikti ugnies darbus ir, pvz., vamzdynų išsandarinimo darbus bei kitus darbus, jei naudojami dažai, klijai, dervos ar kitos degios medžiagos.

127. Draudžiama atlikti sandarių talpų, indų su dvigubomis sienelėmis suvirinimo ar pjaustymo darbus, neįsitikinus, kad jų viduje nėra sprogimui pavojingų medžiagų.

128. Draudžiama atlikti suvirinimo ar pjaustymo darbus esant nepakankamai ventiliacijai. Natūrali ventiliacija laikoma nepakankama ir turi būti įrengta ištraukiamoji ventiliacija, kai:

128.1. Darbai atliekami talpose, kurių tūris mažesnis kaip 284 m³ vienam suvirintojui;

128.2. Darbai atliekami talpose, kurių aukštis žemesnis kaip 5 m;

128.3. Uždaroje talpoje, kuriose pakankamą oro apykaitą trukdo ar jai įtakos turi jose esančios pertvaros, lėkštės ar kitokios užtvartos.

Išsandarinimo ir remonto darbai

129. Išsandarinant įrenginius (pvz., flanšinius sujungimus), turi būti elgiamasi taip, tarsi įrenginyje būtų slėgis.

130. Prie išsandarinamų flanšų reikia atsistoti taip, kad vėjas pūstų į nugarą.

131. Įrenginio išsandarinimo darbus atliekantis darbuotojas pirmiausia turi atlaisvinti (maždaug trimis pasukimais atsukant varžlę) toliausiai nuo jo esantį varžtą, vėliau turi būti atlaisvinami šalia šio varžto esantys varžtai (maždaug dviem pasukimais atsukant varžlę).

132. Jei atlaisvinus 131 punkte nurodytus varžtus, flanšai neišsandarino, jie turi būti išsandarinami praplečiant.

133. Varžlės nuo varžtų negali būti visiškai atsuktos tol, kol flanšai nėra išsandarinti.

134. Jei įrenginio išsandarinimo metu į aplinką išsiskiria pavojingos cheminės medžiagos arba įrenginyje aptinkamas slėgis, tai išsandarinimo vieta turi būti nedelsiant užsandarinta užveržiant flanšinių sujungimų varžtus ir apie tai turi būti informuotas leidžiantysis arba darbų prižiūrėtojas (jeigu jis paskirtas).

135. Jeigu įrenginio išsandarinimo darbų metu gali išsiskirti pavojingos cheminės medžiagos, turi būti numatytos priemonės, kad šios medžiagos būtų surinktos ir nepatektų ant įrenginio aikštelės, į gruntą ar kanalizaciją ir pan. Tuo tikslu turi būti naudojamos įvairios talpos, padėklai, patiesalai, uždangalai ir pan.

Darbai uždaroje talpoje

136. Išduoti nurodymą dirbti uždaroje talpoje vienu metu leidžiama tik vienam darbuotojui, kuris tuo metu vykdo pagrindinius darbus uždaroje talpoje.

137. Jei į uždarą talpą tuo pačiu metu turi patekti ir kito Rangovo ar Bendrovės darbuotojai, tai Rangovo ar Bendrovės, kuriam išduotas nurodymas, darbų vadovas turi įvertinti šių darbuotojų patekimo galimybę, apie tai informuoti nurodymą išdavusį asmenį ir užpildyti Suderinimų dirbti uždaroje talpoje registravimo lapą (Instrukcijos 8 priedas). Šis lapas turi būti pildomas dviem egzemplioriais abejuose egzemplioriuose, pasirašant lapo formoje nurodytiems asmenims. Darbų atlikimo metu vienas egzempliorius turi būti laikomas darbo vietoje, kitas – operatorinėje ar kitoje nurodymų išdavimo vietoje kartu su darbų nurodymu.

138. Nurodymą išdavęs asmuo turi supažindinti kitą darbų vadovą su nurodyme nustatytais reikalavimais. Darbų vadovas privalo instruktuoti darbuotojus ir vykdyti kitas šioje instrukcijoje nustatytas darbų vadovo funkcijas.

139. Visi darbuotojai (tarp jų ir pavieniai asmenys, turintys patekti į uždara talpą apžiūrų ir / ar patikrinimų atlikimui: vadovai, specialistai, konsultantai ir pan.), patenkantys į uždara talpą, turi išklausti darbų vadovo instruktavimą ir pasirašyti nurodyme (darbų atlikėjų skiltyje). Prieš patekdami į uždara talpą, užsiregistruoti pas angų stebėtoją ir vykdyti jo nurodymus.

140. Uždarose talpose, kuriose yra aukštesnės kaip 450 C° temperatūros vandens arba jo gylis didesnis kaip 200 mm, dirbti draudžiama.

141. Gamybinės, lietaus ir buitinės kanalizacijos šuliniuose (toliau – kanalizacijos sistemos) leidžiama dirbti atitinkamai išmokytiems prižiūrėti kanalizacijos sistemas darbuotojams, žinantiems DSS reikalavimus uždarose talpose.

142. Darbus kanalizacijos sistemose leidžiama vykdyti jų neizoliavus nuo pavojingos energijos šaltinių.

143. Į kanalizacijos sistemas leidžiama patekti tik naudojant izoliuojančias kvėpavimo apsaugos priemones (pvz., kvėpavimo aparatus su oro tiekimu) ir turint patikrintą bei veikiančią dujų analizatorių sprogusių dujų koncentracijos kontrolei darbo aplinkos ore, kuris darbo metu turi būti nuolat įjungtas ir jo rodomi duomenys stebimi.

144. Į kanalizacijos sistemas draudžiama patekti, jeigu sprogimo atžvilgiu pavojingų medžiagų koncentracija yra didesnė kaip 10 % ASR. Šiuo atveju aptiktos pavojingos dujos turi būti šalinamos iki leistinų koncentracijų užpildžius šulinius vandeniu ir vėliau vandenį išpumpuojant, mechaniniu būdu pučiant orą ir pan.

145. Uždarose talpose naudojant elektros įrankius, prietaisus ir kitą įrangą, reikia vadovautis reikalavimais, nurodytais Elektrifikuotų mechanizmų, rankinių elektros prietaisų ir įrankių, buitinių elektros prietaisų ir kilnojamųjų šviestuvų eksploatavimo instrukcijoje BE-2.

146. Bendras dirbtinis apšvietimas uždarose talpose turi būti ne mažesnis kaip 50 lx.

147. Evakuavimo išėjimai iš uždaros talpos turi būti aiškiai matomi (jeigu reikia – pažymėti ženklais, papildomai apšviesti ir pan.), kilus pavojui darbuotojams turi būti sudaryta galimybė greitai ir saugiai evakuotis iš visų darbo vietų.

148. Uždarose talpose leidžiama atlikti ugnies darbus (tarp jų ir naudojant elektros įrangą), pašalinus iš jos visas degias medžiagas (medinius pastolių elementus (arba patikimai juos izoliuoti), polietileningus apdangalus ir pan.).

149. Uždarose talpose ugnies darbų atlikimo vieta turi būti aprūpinta angliarūgštės gesintuvu. Draudžiama uždarose talpose naudoti miltelinius gesintuvus.

150. Jeigu uždarose talpose bus dirbama uždujintoje ar azotu užpildytoje aplinkoje, naudojant izoliuojančias kvėpavimo apsaugos priemones, prieš darbų pradžią darbų vadovas turi parengti darbų atlikėjų gelbėjimo tvarką (ją aprašyti, pavaizduoti schematiškai), paruošti reikalingą naudoti gelbėjimo įrangą ir su gelbėjimo tvarka pasirašytinai supažindinti darbų atlikėjus.

151. Darbui katilų kūryklos viduje turi būti skiriami ne mažiau kaip 2 darbuotojai.

152. Jei darbuotojai pagal nustatytą gelbėjimo tvarką turės būti gelbėjami per talpos viršuje esančią angą, tai virš angos turi būti įrengta žmonių iškėlimo įranga (trikojai, keltuvai ir pan.) arba turi nuolat budėti pakankamas darbuotojų skaičius (ne mažiau kaip trys), galėsiantys iš talpos ištraukti esančius darbuotojus. Jei darbuotojai pagal nustatytą gelbėjimo tvarką turės būti gelbėjami per talpos šone esančią angą, darbuotojų gelbėjimui turi būti numatytos ir naudojamos kitos gelbėjimo priemonės, pvz., talpos viduje įrengiami nuožulnūs (pasvirę) latakai, naudojamos gelbėjimo virvės ir pan.

153. Darbuotojas, patenkantis į uždara talpą, privalo būti užsidėjęs apraišus bei prisisėgęs signalinę / gelbėjimo virvę. Signalinės / gelbėjimo virvės vienas galas turi būti pritvirtintas darbuotojo nugaros centre prie apraišų, o kitas prie stabilaus atraminio taško uždaros talpos išorėje. Jei uždaros talpos viename lygmenyje dirba daugiau kaip vienas darbuotojas, tai pakanka, kad būtų paruošta viena signalinė / gelbėjimo virvė, kuria esant reikalui būtų galima ištraukti iš talpos gelbėjamą darbuotoją. Šiuo atveju vienas virvės galas turi būti šalia darbuotojų, o kitas pritvirtintas prie stabilaus atraminio taško uždaros talpos išorėje.

154. Apraišai ir signalinės / gelbėjimo virvės gali būti nenaudojami uždarose talpose, iš kurių avarijos atveju signaline / gelbėjimo virve nebūtų galima ištraukti gelbėjamų darbuotojų dėl uždaros talpos konstrukcijos (pvz., katiluose) ir iškasose, kuriose apsaugos sistemos nuo įgriuvų,

įėjimo į iškasą ir išėjimo iš jos priemonės įrengtos vadovaujantis Bendrovės DSS instrukcija BDS-31 „Žemės darbai“.

IX. DARBUOTOJŲ VEIKSMAI AVARINIAIS ATVEJAIS

155. Įvykus pavojingų (kenksmingų, degių, labai degių ir kt.) medžiagų nutekėjimui, gaisrui, nelaimingam atsitikimui ar kitam incidentui, taip pat nurodžius prižiūrinčiajam, ugnies darbų arba angų stebėtojui, suveikus avarinei sirenai ar dujų analizatoriui, ugnies darbai turi būti nedelsiant nutraukti, visi ugnies šaltiniai išjungti / užgesinti.

156. Pavojingų darbų vykdymo metu kilus gaisrui prižiūrintieji, stebėtojai, darbų atlikėjai privalo nedelsiant imtis priemonių evakuoti visus pašalinius asmenis iš pavojingos teritorijos ir gesinti gaisro židinių turimomis priešgaisrinėmis priemonėmis.

157. Apie visus incidentus darbų atlikėjai, stebėtojai, darbų vadovai, darbų vykdytojai, darbų prižiūrėtojai privalo nedelsiant pranešti Bendrovės Gamybos valdymo skyriaus dispečeriui telefonu 8 443 93333 arba telefonu 8 443 92510 (paskambinus iš bet kurio telefono) ir objekto, kuriame dirbo, darbuotojams.

158. Pavojingų darbų metu įvykus gaisrui, nelaimingam atsitikimui ar kitam incidentui, pavojingų darbų nurodymas netenka galios ir visi leidimo egzemplioriai turi būti perduoti incidento tyrimo komisijai.

X. DOKUMENTŲ SAUGOJIMAS

159. Užbaigus pavojingus darbus abu nurodymo egzemplioriai turi būti saugomi 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų ŠE padalinyje, kurio darbuotojas išdavė nurodymą.

160. Nurodymų ir pavedimų registravimo žurnalas turi būti saugomas Bendrovės padalinyje žurnalo galiojimo laiku ir dar 5 (penkerius) metus po žurnalo užbaigimo.

161. Nuolatinės ugnies darbų vietos įrengimo plano (leidimo atlikti ugnies darbus) originalas turi būti saugomas Bendrovės DPSK skyriuje galiojimo laiku ir dar 1 (vienerius) metus galiojimui pasibaigus.

XI. DARBUOTOJŲ MOKYMAS

162. Bendrovės darbuotojai (nurodymus išduodantys asmenys, leidžiantieji, darbų prižiūrėtojai, darbų koordinatoriai, darbų vadovai) turi išlaikyti Instrukcijos testą vadovaujantis Bendrovėje nustatyta darbuotojų instruktavimo saugos ir sveikatos klausimais tvarka.

163. Rangovo darbų vadovai pagal šią instrukciją turi būti testuojami prieš pradėdant darbus Bendrovėje ir periodiškai (ne rečiau kaip kartą per 12 mėnesių). Rangovo darbų vadovui, išlaikiusiam testą, išduodama Darbų vadovo kortelė su atžyma (ŠE), patvirtinanti jo kvalifikaciją, kurioje nurodoma ši informacija: darbuotojo vardas, pavardė, įmonės pavadinimas ir testavimo galiojimo data. Vykdamas pavojingus darbus išduotą kortelę Rangovo darbų vadovas privalo turėti su savimi darbo vietoje.

164. Rangovo darbuotojai (darbų atlikėjai ir stebėtojai) turi būti instruktuoti pagal Instrukcijos reikalavimus Rangovo įmonėje nustatyta tvarka.

XII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

165. Instrukcija nustato tik pagrindinius ir minimalius darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus atliekant pavojingus darbus, todėl visi darbuotojai, organizuojantys ar atliekantys pavojingus darbus, esant poreikiui, privalo imtis papildomų priemonių, užtikrinančių darbuotojų saugą ir sveikatą darbe.

166. Už Instrukcijos periodinės peržiūros ir atnaujinimo organizavimą, kai tai reikalinga, atsakingas Bendrovės kokybės, aplinkosaugos ir saugos darbe direktorius.

PRIEDAI

- 1 priedas.** Pavojingų darbų nurodymas forma.
- 2 priedas.** Atliekamų darbų rizikos vertinimo kortelės forma.
- 3 priedas.** Rizikos nustatymo matrica.
- 4 priedas.** Ugnies darbų atlikimo vietos žymeklio pavyzdys.
- 5 priedas.** Išsandarinimo vietos žymeklio pavyzdys.
- 6 priedas.** Aplinkos oro tyrimų rezultatų registravimo lapo forma.
- 7 priedas.** Darbų atlikėjų ir jų įėjimo į uždara talpą / išėjimo iš jos laiko registravimo lapo forma.
- 8 priedas.** Suderinimų dirbti uždaroje talpoje registravimo lapo forma.
- 9 priedas.** Deguonies koncentracijos mažėjimo ir anglies dioksido koncentracijos didėjimo darbo aplinkos ore poveikis žmogaus organizmui.
- 10 priedas.** Nurodymo formos pildymo tvarka.

Parengė:
Darbuotojų saugos ir sveikatos specialistas
Saulius Labžentis

(kortelės forma)

ATLIEKAMŲ DARBŲ RIZIKOS VERTINIMO KORTELĖ

Rangovinės įmonės pavadinimas:																					
Darbų leidimo registravimo numeris ir data:																					
<p>Lentelės grafoje „PAVOJAI“ įrašykite galimo pavojaus trumpinį:</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 33%;">G – gaisras / sprogitimas</td> <td style="width: 33%;">DK – daiktų kritimas iš aukščio</td> <td style="width: 33%;">NI – pavojus dėl naudojamos įrangos ar įrankių</td> </tr> <tr> <td>KP – karšti paviršiai</td> <td>DV – daiktų virtimas</td> <td>M – pavojus dėl naudojamų medžiagų</td> </tr> <tr> <td>A – apsinuodijimas</td> <td>KR – krovinių kėlimas rankomis</td> <td>KM – krovinių kėlimas mechanizmais</td> </tr> <tr> <td>T – triukšmas</td> <td>KA – kritimas iš aukščio</td> <td></td> </tr> <tr> <td>V – vibracija</td> <td>E – pavojus susijęs su elektra</td> <td></td> </tr> <tr> <td>NA – nepakankamas apšvietimas</td> <td>SL – slidus paviršius</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>ŠA – šiluminė aplinka</td> <td></td> </tr> </table> <p>Kiti pavojai (įrašykite kitų galimų pavojų pavadinimus ir jų trumpinius):</p>	G – gaisras / sprogitimas	DK – daiktų kritimas iš aukščio	NI – pavojus dėl naudojamos įrangos ar įrankių	KP – karšti paviršiai	DV – daiktų virtimas	M – pavojus dėl naudojamų medžiagų	A – apsinuodijimas	KR – krovinių kėlimas rankomis	KM – krovinių kėlimas mechanizmais	T – triukšmas	KA – kritimas iš aukščio		V – vibracija	E – pavojus susijęs su elektra		NA – nepakankamas apšvietimas	SL – slidus paviršius			ŠA – šiluminė aplinka	
G – gaisras / sprogitimas	DK – daiktų kritimas iš aukščio	NI – pavojus dėl naudojamos įrangos ar įrankių																			
KP – karšti paviršiai	DV – daiktų virtimas	M – pavojus dėl naudojamų medžiagų																			
A – apsinuodijimas	KR – krovinių kėlimas rankomis	KM – krovinių kėlimas mechanizmais																			
T – triukšmas	KA – kritimas iš aukščio																				
V – vibracija	E – pavojus susijęs su elektra																				
NA – nepakankamas apšvietimas	SL – slidus paviršius																				
	ŠA – šiluminė aplinka																				

DARBO OPERACIJOS (VEIKSMAI)	PAVOJAI	SAUGOS PRIEMONĖS

Darbų vadovas _____
 (vardas, pavardė, parašas)

RIZIKOS NUSTATYMO MATRICA		PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ		
		MAŽA Ši rizika labai mažai tikėtina ir niekada nebuvo pasireiškusi darbų atlikimo metu	VIDUTINĖ Labiausiai tikėtina, kad ši rizika gali pasireikšti šių darbų atlikimo metu	DIDELĖ Ši rizika pasireiškė praeityje, pasireiškė šių darbų atlikimo metu ir gali pasireikšti kelis kartus
ŽALOS SVEIKATAI SUNKUMAS	MAŽAS Darbuotojas gali patirti nežymų kūno sužalojimą, nereikalaujančio gydymo (paviršinės žaizdos, nedideli įpjovimai, nedideli sumušimai)	MAŽA	MAŽA	VIDUTINĖ
	VIDUTINIS Darbuotojas gali patirti lengvus kūno sužalojimus, reikalaujančius gydymo (kaulų lūžiai, išnirimai, raumenų patempimai, nudegimai ar kitos nedidelės traumos), apsinuodijimus	MAŽA	VIDUTINĖ	DIDELĖ
	DIDELIS Darbuotojas gali patirti labai sunkius arba mirtinus kūno sužalojimus (daugybiniai lūžiai, galvos smegenų sumušimas bei kiti pavojingi gyvybei pakenkimai), ūmius apsinuodijimus	VIDUTINĖ	DIDELĖ	DIDELĖ

NUSTATYTAM RIZIKOS LYGIUI TAIKOMOS PRIEMONĖS	
MAŽA	Darbų atlikimo vieta bei darbo aplinka yra saugi, reikalinga tik periodinė darbų priežiūra.
VIDUTINĖ	Darbo aplinka gali pasikeisti, todėl darbų leidimo 9 dalyje „Reikalavimai darbų atlikimo metu“ reikia numatyti saugos priemones, kurios turi būti taikomos darbų atlikimo metu. Jeigu žalos sveikatai sunkumas yra mažas, tačiau pasireiškimo tikimybė yra didelė, darbų vadovas turi būti nuolat darbų atlikimo vietoje.
DIDELĖ	Darbus leidžiama atlikti darbų leidimo 9 dalyje „Reikalavimai darbų atlikimo metu“ numačius darbų atlikimo metu taikomas saugos priemones, kurias taikant darbų atlikimo metu rizika sumažėtų iki vidutinės arba mažos, darbų vadovas turi būti nuolat darbų atlikimo vietoje arba turi būti taikomi Akcinės bendrovės „ORLEN Lietuva“ darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijos BDS-27 „Padidintos rizikos darbai“ reikalavimai.

Ugnies darbų atlikimo vietos žymeklio pavyzdys

ĮSIPJOVIMO Į ĮRENGINĮ VIETA <i>TIE-IN POINT</i>	
 DĖMESIO! ATTENTION!	<p>NEPRADĖKITE DARBŲ, JEI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ŠIS ŽYMEKLIS NĖRA PASIRAŠYTAS - NETURITE DARBŲ LEIDIMO - NĖRA DARBŲ KOORDINATORIAUS <p>DO NOT START WORKING IF:</p> <ul style="list-style-type: none"> - THIS LABEL IS NOT DULY SIGNED - WORK PERMIT IS NOT POSSESSED - WORK COORDINATOR IS ABSENT
Darbų leidimo reg. Nr. <i>Work Permit Reg. No.</i>	<i>(įrašyti darbų leidimo registracijos numerį)</i>
Įrengimas paruoštas, įsipjovimo vieta pažymėta <i>Equipment is ready, tie-in point is marked</i>	<i>Leidžiantysis (vardas, pavardė, parašas)</i> <i>(darbų koordinatoriaus vardas, pavardė, parašas)</i>

Išsandarinimo vietos žymeklio pavyzdys

**Darbų atlikėjų ir jų įėjimo į uždara talpą / išėjimo iš uždaros talpos
laiko registravimo lapas (lapo forma)**

Data _____ Uždaros talpos (UT) pavadinimas ir Nr. _____

Angų stebėtojas (-ai) _____ nuo _____ iki _____ val.
(vardas, pavardė, pareigos) (stebėjimo laikas)

_____ nuo _____ iki _____ val.

_____ nuo _____ iki _____ val.

Darbų atlikėjo vardas, pavardė, pareigos	Darbų atlikėjo įėjimo į UT / išėjimo iš UT laikas					

Kita lapo pusė

Angų stebėtojas privalo:

- Nuolat, kol darbų atlikėjai yra uždaroje talpoje, būti uždaros talpos išorėje (prie patekimo į uždara talpą vietos ar tos vietos, iš kurios geriausiai galima stebėti darbų atlikėjus);
- Skaičiuoti ir bet kuriuo momentu žinoti uždaroje talpoje esančių darbų atlikėjų skaičių bei pildyti šį lapą;
- Palaikyti ryšį su darbų atlikėjais ir stebėti jų veiksmus;
- Nurodyti darbų atlikėjams evakuotis iš uždaros talpos:
- pastebėjus draudžiamas dirbti sąlygas (kitokias nei nurodytos leidime);
- pastebėjus, kad darbų atlikėjo / atlikėjų elgesys pasikeitė (nusilpimo požymiai, bandymai nusiimti dujokaukę ir pan.);
- pastebėjus, kad padėtis uždaros talpos išorėje gali sukelti pavojų joje esantiems darbų atlikėjams;
- įvykus gaisrui, avarijai, nelaimingam atsitikimui ar kitam pavojų keliančiam įvykiui, suveikus avarinei sirenai ar dujų analizatoriui;
- negalint efektyviai ir saugiai atlikti pačiam nustatytų pareigų;
- Nevykdyti jokių kitų pareigų, kurios gali trukdyti tiesioginėms pareigoms – kontroliuoti ir saugoti uždaroje talpoje dirbančius darbuotojus.
- Angų stebėtojui, vykdant darbų atlikėjų gelbėjimo darbus, draudžiama patekti į uždaros talpos vidų.
- Jeigu darbų atlikėjai patys evakuotis iš talpos negali, angų stebėtojas turimomis ryšio priemonėmis privalo pranešti Bendrovės Gamybos valdymo skyriaus dispečeriui telefonu **3333** (paskambinus iš fiksuoto ryšio tinklo telefono) arba telefonu **8 443 9333** (paskambinus iš bet kurio telefono), kuris į įvykio vietą iškvies gelbėjimo tarnybas (ugniagesius ir skubiąją medicinos pagalbą).

Deguonies kiekio mažėjimo ore poveikis žmogui

(Duomenys paimti iš Didžiosios Britanijos HSE (Health and Safety Executive) tinklalapyje pateiktos medžiagos)

Deguonies koncentracija ore, % tūrio	Simptomai / reakcija
21–20 %	Normali kūno būklė
18 %	Pradedama silpti / blogėti naktinis matymas
17 %	Įkvėpto oro tūrio padidėjimas (dažnas kvėpavimas), mažėja raumenų koordinacija, reikia daugiau pastangų sutelkti dėmesį ir mastymą
15–12 %	Pasunkėjęs kvėpavimas (dusulys), galvos skausmas, galvos svaigimas, padažnėjęs pulsas, daug pastangų reikalaujantys judesiai, raumenų normalios koordinacijos sutrikimai (judėjimo sutrikimai)
12–10 %	Pykinimas, vėmimas, pastangos judėti neįmanomos, judėjimo paralyžius
8–6 %	Kritimas netekus sąmonės
6 % ir mažiau	Mirtis išrinka per 6–8 minutes

Anglies dioksido kiekio didėjimo ore poveikis žmogui

Anglies dioksido koncentracija ore, % tūrio	Simptomai / reakcija
4,5 %	Po 8 val. poveikio sumažėja gebėjimas koncentruotis
5,5 %	Po 1 val. poveikio pasunkėja kvėpavimas, atsiranda galvos skausmas ir padažnėja širdies plakimas
6,5 %	Po 15 min. poveikio atsiranda galvos svaigimas ir bendras silpnumas
7 %	Po 6 min. poveikio labai pasunkėja kvėpavimas, apima nerimas
10 %	Po 30 min. prarandama sąmonė
12 %	Po 5 min. prarandama sąmonė
15 %	Po 1 min. prarandama sąmonė
20 %	Sąmonė prarandama greičiau nei per 1 min.

NURODYMO FORMOS PILDYMO TVARKA

Nurodymas turi būti užpildytas aiškiai įskaitomu raštu, nurodymo formos kiekvienoje dalyje darant atitinkamus įrašus ir reikalingus langelius pažymint ženklų „X“.

1 dalyje pažymimas reikalingas langelis atsižvelgiant į nurodymo tipą ir planuojamų atlikti darbų pobūdį. Jeigu pvz. uždaroje talpoje bus atliekami ugnies darbai, turi būti pažymėti langeliai „I/II KATEGORIJOS UGNIES“ ir „UŽDAROSE TALPOSE“. Jeigu pvz. žemės darbai atliekami gilesnėse kaip 2 m iškasose turi būti pažymėti langeliai „UŽDAROSE TALPOSE“ ir „ŽEMĖS“. Pildo nurodymą išduodantis asmuo.

2 dalyje įrašyti nurodymo registravimo numerį ir datą pagal Nurodymų ir pavedimų registravimo žurnalą. Pildo „Leidžiantysis“.

3 dalyje įrašyti padalinio, kuriame bus atliekami darbai, pavadinimą, įrenginio pavadinimą ir jo technologinį numerį arba vietą, kur bus atliekami darbai, įrenginyje buvusią medžiagą, darbus atliksiančio rangovo pavadinimą bei numatomų atlikti darbų pavadinimą. Pildo nurodymą išduodantis asmuo.

4 dalyje nurodymą išduodantis asmuo pažymėdamas „Taip“ arba „Ne“ numato, kurios iš įvardintų įrenginio paruošimo priemonių yra reikalingos saugiam darbų atlikimui.

5 dalyje nurodymą išduodantis asmuo pažymėdamas „Taip“ arba „Ne“ numato, kurios iš įvardintų teritorijos paruošimo priemonių yra reikalingos saugiam darbų atlikimui.

Kai kurių sąvokų paaiškinimas: „Pašalinti uždegimo šaltiniai“ reiškia, kad pvz. nevykdomi I ir II kategorijų ugnies darbai, „Pašalinti uždujinimo pavojus“ reiškia, kad pvz. nevykdomi įrenginių išsandarinimo, drenavimo, garinimo darbai.

6 dalyje pažymėti reikalingus atlikti aplinkos oro tyrimus ir jų atlikimo periodiškumą. Jei aplinkos oro tyrimų atlikti nereikia, žymėti „nereikalinga“. Jei numatoma periodinė aplinkos oro kontrolė, nurodyme įrašyti jos periodiškumą, o tyrimų rezultatai turi būti fiksuojami atskirame lape, kuris darbų atlikimo metu turi būti laikomas darbų atlikimo vietoje. Pildo nurodymą išduodantis asmuo.

7 dalyje įvertinus įvykdytus paruošiamuosius darbus, pažymėti/įrašyti likusius pavojus, galinčius kilti darbų atlikimo metu. Pildo nurodymą išduodantis asmuo.

8 dalyje įvertinti planuojamų atlikti darbų riziką naudojant rizikos nustatymo matricą ir atsižvelgiant į rizikos lygį nustatyti taikomas priemones. Pildo nurodymą išduodantis asmuo:

RIZIKOS NUSTATYMO MATRICA		PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ		
		MAŽA Ši rizika labai mažai tikėtina ir niekada nebuvo pasireiškusi darbų atlikimo metu	VIDUTINĖ Labiausiai tikėtina, kad ši rizika gali pasireikšti šių darbų atlikimo metu	DIDELĖ Ši rizika pasireiškė praeityje, pasireiškė šių darbų atlikimo metu ir gali pasireikšti kelis kartus
ŽALOS SVEIKATAI SUNKUMAS	MAŽAS Darbuotojas gali patirti nežymų kūno sužalojimą, nereikalaujančio gydymo (paviršinės žaizdos, nedideli įpjovimai, nedideli sumušimai)	MAŽA	MAŽA	VIDUTINĖ
	VIDUTINIS Darbuotojas gali patirti lengvus kūno sužalojimus, reikalaujančius gydymo (kaulų lūžiai, išnirimai, raumenų patempimai, nudegimai ar kitos nedidelės traumos), apsinuodijimus	MAŽA	VIDUTINĖ	DIDELĖ
	DIDELIS Darbuotojas gali patirti labai sunkius arba mirtinus kūno sužalojimus (daugybiniai lūžiai, galvos smegenų sumušimas bei kiti pavojingi gyvybei pakenkimai), ūmius apsinuodijimus	VIDUTINĖ	DIDELĖ	DIDELĖ

MAŽA	Darbų atlikimo vieta bei darbo aplinka yra saugi, reikalinga tik periodinė darbų priežiūra.
VIDUTINĖ	Darbo aplinka gali pasikeisti, todėl darbų leidimo 9 dalyje „Reikalavimai darbų atlikimo metu“ reikia numatyti saugos priemones, kurios turi būti taikomos darbų atlikimo metu. Jeigu žalos sveikatai sunkumas yra mažas, tačiau pasireiškimo tikimybė yra didelė, darbų vadovas turi būti nuolat darbų atlikimo vietoje.
DIDELĖ	Darbus leidžiama atlikti nurodymo 9 dalyje „Reikalavimai darbų atlikimo metu“ numačius darbų atlikimo metu taikomas saugos priemones, kurias taikant darbų atlikimo metu rizika sumažėtų iki vidutinės arba mažos, darbų vadovas turi būti nuolat darbų atlikimo vietoje arba turi būti taikomi Bendrovės darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijos BDS-27 „Padidintos rizikos darbai“ reikalavimai.

9 dalyje pažymėti langelį „Taip“, jei darbų atlikimo metu privaloma turėti arba naudoti atitinkamą priemonę, arba langelį „Ne“, jei šios priemonės turėti arba naudoti nereikia. Pagal poreikį įrašyti kitus darbų atlikimo metu privalomus taikyti reikalavimus. Pildo nurodymą išduodantis asmuo.

10 dalyje pažymėti langelį „Taip“, jei darbų atlikimo metu privaloma vykdyti atitinkamą priežiūrą, arba langelį „Ne“, jei tokios darbų priežiūros vykdyti nereikia. Reikalavimas „Flanšų praplėtimo metu privalo dalyvauti atsakingi asmenys“ reiškia, kad atliekant įrenginių išsandaravimo darbus įrenginio flanšinių sujungimų praplėtimo metu darbų atlikimo vietoje privalo būti nurodymą išdavęs asmuo arba jo paskirtas darbų prižiūrėtojas. Skiltyje „Ypatingos sąlygos“ pagal poreikį turi būti įrašomi papildomi darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimai, kurių privaloma laikytis darbų atlikimo metu, taip pat, kai to reikalaujama, pasirašoma asmenų, su kuriais nurodymas turi būti suderintas (pvz., atliekant ugnies darbus tarpcechnių technologinių vamzdynų, kabelinių trasų ir kitose komunikacijose, nurodymas turi būti suderintas su atitinkamo padalinio, kurio teritorijoje vykdomi darbai, vadovu). Pildo nurodymą išduodantis asmuo.

11 dalyje pasirašo nurodymą išdavęs asmuo, pamainos vadovas, kitų barų budintis personalas (jei reikalinga), darbų vadovas kartu su leidžiančiuoju ar jam pavaldžiu budinčiu darbuotoju patikrinę darbo vietos paruošimui numatytą saugos priemonių įvykdymą ir priėmę darbo vietą.

12 dalyje įrašyti nurodymo galiojimo datą ir laiką (nurodymą ir tarpinį nurodymą leidžiama išduoti ne ilgesnei kaip 12 valandų trukmės pamainai). Bendrojo nurodymo galiojimo pabaigos data įrašoma skiltyje „laikas“ Asmuo, atlikęs aplinkos oro tyrimus, turi įrašyti jų rezultatus ir pasirašyti. Kituose stulpeliuose įrašomi kiti atsakingi asmenys (jiems pasirašant): leidžiantysis, darbų vadovas, darbų prižiūrėtojas (jei jis yra skiriamas), darbų koordinatorius, darbų vykdytojas. Kiekvieną pamainą pagal išduotą nurodymą baigus darbus, abiejų nurodymo egzempliorių dalyje „Darbo vieta sutvarkyta“ turi pasirašyti darbų vykdytojas ir darbo vietą patikrinęs asmuo (leidžiantysis ar jam pavaldus budintis darbuotojas). Kitos šios dalies eilutės pildomos analogiškai, tęsiant nurodymo galiojimą.

13 dalyje prieš darbų pradžią išklause darbų vadovo ir darbų vykdytojo instruktavimą turi pasirašyti visi darbų atlikėjai bei paskirti stebėtojai. Jeigu išduotas nurodymas yra tęsiamas, prieš darbų pradžią išklause darbų vadovo instruktavimą turi pasirašyti tik naujai paskirti darbų atlikėjai ir stebėtojai. Stulpelyje „Data“ darbų vadovas turi ženklų „X“ pažymėti darbų atlikėjus ir stebėtojus, dirbančius pamainoje, kuriai išduotas nurodymas.

14 dalis užpildoma visiškai užbaigus darbus pagal nurodymą.

Užbaigus nurodymą, abu nurodymo egzemplioriai turi būti saugomas 30 dienų padalinyje, išdavusiame nurodymą. Pasibaigus saugojimo terminui, atitinkamo padalinio vadovas vadovaudamasis Bendrovės dokumentų rengimo ir valdymo taisyklėmis priima sprendimą dėl nurodymų sunaikinimo.

Už nurodymo 4, 5, 6 dalyse nurodytų reikalavimų įvykdymą ir jų kontrolę atsako leidžiantysis, už leidimo 9, 10 dalyse nurodytų reikalavimų įvykdymą ir kontrolę atsako darbų vadovas ir darbų vykdytojas.